

– FoUI RAPPORT 89:2020 –

Kostnadsutveckling för Norrbottnens kommuner 2016-2018

Mats Jakobsson

Innehåll

Inledning	1
Data och metod	2
Verksamhetsområden	2
Politisk verksamhet	2
Kultur och fritidsverksamhet.....	2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	2
Grundskola och fritidshem	3
Gymnasieskola.....	3
Vuxen och övrig utbildning.....	3
Äldreomsorg.....	4
Insatser för personer med funktionsnedsättning	4
Individ och familjeomsorg.....	4
Särskilt riktade insatser	5
Infrastruktur och skydd	5
Affärsverksamhet	5
Begränsningar i datamaterial	5
Kostnadsutveckling i Norrbottens kommuner 2016-2018 – en översikt	7
Kostnadsutveckling i Norrbottens kommuner 2016-2018 på kommunnivå	9
Verksamhetsområdets kostnadsandel av kostnader i respektive kommun 2018	11
Avslutande diskussion	13
Bilaga 1. Kommun och kostnader per verksamhetsområde 2016 - 2018.....	15
Bilaga 2. Verksamhetsområden och kommunernas kostnader 2016-2018.....	29
Bilaga 3. Kommunernas kostnader per område och kr/invånare 2016-2018.....	41

Inledning

I SKR:s årliga rapport den senaste med titeln "Ekonomirapporten, oktober 2019" – OM KOMMUNERNAS OCH LANDSTINGENS EKONOMI"¹ beskrivs och analyseras de svenska kommunernas ekonomi som helhet, enskilda kommuner behandlas inte. Mot den bakgrunden uttrycktes 2018 ett behov och önskemål från Norrbottens Kommuners styrelse och kommunerna i Norrbotten om att få en "nedbrytning" av de olika kommunalekonomiska indikatorer som presenterats i SKR:s rapporter för kommunerna². Detta ledde i sin tur att under våren 2019 genomförde och publicerade Norrbottens Kommuner en rapport som avgränsades till en deskriptiv analys av Norrbottens kommuners kostnader mellan 2015-2017.³ Anledningen till att analysen avgränsades till att omfatta kommunernas kostnader beror på att tillgång till data, tid och resurser inte fanns för att göra en motsvarande analys som den som presenteras i SKR:s årliga ekonomirapport. Syftet med den deskriptiva analysen var att ge kommunerna en överblick av sina kostnader, jämföra utvecklingen av kostnader mellan olika verksamhetsområden och att jämföra utvecklingen mellan kommunerna och där det är möjligt med riket som helhet. Ambitionen var att en övergripande bild av kommunernas kostnader för olika verksamheter, kan vara ett bidrag i en gemensam reflektion och diskussion om hur kommuner kan möta olika utmaningar med anknytning till olika kommunala verksamhetsområden och som påverkar kostnader för kommunerna i Norrbotten.

Föreliggande rapport har samma syfte och avgränsningar och omfattar en deskriptiv analys av Norrbottens kommuners kostnader mellan åren 2016-2018.

Beskrivningen av kommunernas kostnader är indelad i följande områden;

- Politisk verksamhet
- Kultur och fritidsverksamhet
- Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg
- Grundskola och fritidshem
- Gymnasieskola
- Vuxen och övrig utbildning
- Äldreomsorg
- Insatser för personer med funktionsnedsättning
- Individ och familjeomsorg
- Särskilt riktade insatser
- Infrastruktur och skydd
- Affärsverksamhet

För varje område och enskilda kommuner presenteras förändrade kostnader mellan åren 2016-2018. Dels som faktiska kostnader i kronor och förändring i kronor och hur stor andel av kostnaderna som varje verksamhetsområde utgör av den sammanlagda kostnaden för varje kommun och som kan jämföras med riket eller övriga Norrbotten. I bilaga 1 redovisas kostnader för respektive kommun och per verksamhetsområde. I bilaga 2 redovisas kostnaderna per verksamhetsområde och kommun med

---

¹ Ekonomirapporten, oktober 2019 OM KOMMUNERNAS OCH REGIONERNAS EKONOMI: SKR 2019. isbn 978-91-7585-549-3, issn 1653-0853

² "Ekonomirapporten, december 2018"-OM KOMMUNERNAS OCH LANDSTINGENS EKONOMI"

³ Kostnadsutveckling för Norrbottens kommuner 2015-2017. FoUI RAPPORT 87:2019

syftet att kunna jämföra mellan kommunerna. I bilaga 3 presenteras diagram med kostnad per invånare och område för respektive kommun. Bilagorna erbjuder således möjligheter för respektive kommun att fördjupa sig i kostnadsläget i sin kommun men också möjlighet att jämföra sig med andra kommuner i olika verksamhetsområden. I själva rapporten ges endast en övergripande och beskrivande analys av kostnadsutvecklingen för länets kommuner.

Data och metod

För varje verksamhetsområde har statistik samlats in på kommunnivå för Norrbottens kommuner som omfattar kostnad per invånare och åren 2016, 2017 och 2018.⁴ Med hjälp av befolkningsstatistik för respektive år och kommun beräknades sedan kostnader för olika verksamhetsområden. Dessa data hämtades uteslutande från SKR:s databas Kolada och i något enstaka fall från SCB. När det gäller Kolada baseras uppgifterna i sin tur på SCB:s Räkenskapssammandrag.

Verksamhetsområden är indelade på samma sätt som i SKR:s ekonomirapport för att göra det möjligt att jämföra utvecklingen i Norrbottens kommuner med utvecklingen för samtliga kommuner i Sverige. Statistiken för respektive verksamhetsområde omfattas av ett antal utgiftsposter som summerats för respektive område och består av nedanstående kostnader per verksamhetsområde.⁵

Verksamhetsområden

Politisk verksamhet

Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för politisk verksamhet dividerat med antalet invånare i kommunen den 31/12. Till politisk verksamhet räknas nämnd- och styrelseverksamhet, stöd till politiska partier, övriga politiska verksamheter samt revision.

Kultur och fritidsverksamhet

Kostnad *kulturverksamhet*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting inom kulturområdet (stöd till föreningar, bibliotek, musikskola etc) per invånare den 31/12. Avser stöd till studieorganisationer, allmän kulturverksamhet, bibliotek samt musik- och kulturskola. Avser samtlig regi.

Kostnad *fritidsverksamhet*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting inom fritidsområdet, dividerat med antal invånare 31/12, Avser allmän fritidsverksamhet, idrotts- och fritidsanläggningar samt fritidsgårdar. Avser samtlig regi.

Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg

Kostnad *förskola*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för förskola, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser förskola som är en pedagogisk gruppverksamhet för barn vars föräldrar förvärvsarbetar eller studerar och för barn som har eget behov av verksamheten. Den är öppen hela året och öppettiderna anpassas till föräldrarnas arbetstider/studietider. Barnen är inskrivna i förskolan. Avser samtlig regi.

---

⁴ Kostnader avseende 2019 var ännu inte publicerade i databaser.

⁵ Beskrivningarna av posterna är hämtade från Kolada.

Kostnad *pedagogisk omsorg*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för pedagogisk omsorg, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser pedagogisk omsorg (tidigare familjedaghem) vilket är ett alternativ till förskola och fritidshem för barn som har behov av att vara i en mindre grupp, då det är långt till närmsta förskola/fritidshem eller när föräldrar och barn av andra skäl föredrar pedagogisk omsorg. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapsammandrag.

Grundskola och fritidshem

Kostnad för *kommunal grundskola* visar den totala kostnaden per elev för grundskola åk 1-9 för valt år. I statistiken ingår kostnader för: lokaler och inventarier, måltider, elevhälsa, undervisning, lärverktyg, utrustning och skolbibliotek, övriga kostnader, till exempel SYV-verksamhet. Källa: SCB.

Kostnad för *grundsärskola* (tidigare obligatorisk särskola), dividerat med antal invånare totalt 31/12. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Avser grundsärskola för barn med utvecklingsstörning i åldrarna 1-10 år samt träningskola. Kostnader och intäkter för elever som är inskrivna i grundsärskolan men integrerade i grundskolan redovisas under grundskolan. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapsammandrag.

Kostnad *fritidshem*, kr/inv bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för fritidshem, dividerat med antal invånare i kommunen den 31/12. Avser pedagogisk gruppverksamhet för skolbarn till och med tolv års ålder som vänder sig till barn vars föräldrar förvärvsarbetar eller studerar och till barn som har ett eget behov av verksamheten. Barnen är inskrivna. Fritidshemmet kan bedrivas som en helt fristående verksamhet men är oftast i mer eller mindre utsträckning integrerad med förskoleklassen och/eller den obligatoriska skolan. Verksamheten kan för de äldre barnen ibland ha andra benämningar t.ex. fritidsklubb, innehåller även fritidshem för särskolebarn om dessa är inskrivna i fritidshem. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapsammandrag.

Gymnasieskola

Kostnad för *kommunal gymnasieskola*. Denna statistikuppgift visar den totala kostnaden per elev i den kommunala gymnasieskolan för valt år. I statistiken ingår kostnader för: lokaler och inventarier, måltider, elevhälsa, undervisning, läroverktyg, övriga kostnader. Omräknad till kostnad per invånare.

Kostnad *gymnasiesärskola*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för gymnasiesärskola, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser elever som fullgjort sin skolplikt i grundsärskolan och fortsatt fyraårig utbildning i gymnasiesärskolan på nationellt specialutformade eller individuella program. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapsammandrag.

Vuxen och övrig utbildning

Kostnad *grundläggande vuxenutbildning* bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för grundl. vuxenutb, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser undervisning av vuxna motsvarande grundskolans år 1-9. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapsammandrag.

Kostnad *gymnasial vuxenutbildning*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för gymnasial vuxenutbildning, dividerat med antal invånare totalt 31/12.

Avser gymnasial vuxenutbildning och påbyggnadsutbildningar. Även kostnader för gymnasial vuxenutbildning som bedrivs av annan anordnare, till exempel studieförbund eller privat företag ingår här. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

Kostnad *högskoleutbildning*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för högskoleutbildning, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser kostnader och intäkter för högskoleverksamhet i form av bidrag, lokalkostnader etc. Kostnader och intäkter för kvalificerad yrkesutbildning (KY), lärcentra och folkhögskola förs hit. Här ingår även kommunens uppföljningsansvar för ungdomar 16 - 20 år (i brist på lämpligare alternativ) Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

Kostnad *svenska för invandrare*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för svenska för invandrare, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser svenskundervisning för invandrare, vilket även inkluderar verksamhet som på kommunens uppdrag drivs av annan utbildningsanordnare, exempelvis ett studieförbund. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

Kostnad *särvux*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för särvux, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser utbildning för vuxna med utvecklingsstörning. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

Kostnad *uppdragsutbildning*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för uppdragsutb, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser uppdragsutbildning, det vill säga sådan utbildning som kommunen arrangerar särskilt för försäljning. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

Äldreomsorg

Kostnad *äldreomsorg*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting avseende vård och omsorg enligt SoL/HSL, dividerad med antalet invånare i kommunen den 31/12. Källa: SCB-Räkenskapssammandraget. Följande verksamheter ingår, ordinärt boende äldreomsorg, hemtjänst äldreomsorg, korttidsvård, äldreomsorg, dagverksamhet ordinärt boende äldreomsorg, ordinärt boende äldreomsorg övrigt och öppen verksamhet äldreomsorg.

Insatser för personer med funktionsnedsättning

Kostnad *funktionsnedsättning* totalt (SoL, LSS, SFB), bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för insatser för personer med funktionsnedsättning, dividerat med antal invånare totalt 31/12. Avser samtlig regi. Källa: SCB.

Individ och familjeomsorg

Kostnad *individ- och familjeomsorg*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för individ- och familjeomsorgen, inkl.familjerätt och familjerådgivning dividerad med antalet invånare i kommunen den 31/12. Avser vård för vuxna med missbruksproblem, barn- och ungdomsvård, övrig vuxenvård, ekonomiskt bistånd samt familjerätt och familjerådgivning. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

Särskilt riktade insatser

Kostnad *arbetsmarknadsåtgärder* bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för arbetsmarknadsåtgärder, dividerat med antal invånare i kommunen den 31/12. Avser kommunens sysselsättningsfrämjande insatser och arbetsmarknadsåtgärder som finansieras helt eller delvis av kommunen. Här ingår personal på arbetsmarknadsverksamheten och arbets sökande som deltar i arbetsmarknadsåtgärder eller som fått kommunala anställningar, vilka erbjuds i syfte att mildra verkningarna av arbetslöshet. Även kommunens kostnader för arbetsmarknadsinsatser inom samordningsförbund ingår. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

Kostnad *flyktingmottagande*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för flyktingmottagande, dividerat med antal invånare i kommunen den 31/12. Avser kostnader för flyktingar som tas emot inom ramen för det kommunala flyktingmottagandet och för vilka kommunen erhåller statlig ersättning. De kostnader som redovisas är kommunens kostnad för flyktingen under det år flyktingen första gången tas emot i en kommun och tre år därefter vilket är: mottagning och introduktion av flyktingar, administration, tolkar, ekonomiskt bistånd, introduktionsersättning för flyktingars försörjning samt genomgångsbostäder som bebos av flyktingar och som inte finansieras med socialbidrag, introduktionsersättning eller extraordinär ersättning från Migrationsverket. Omfattar även ensamkommande flyktingbarn. Avser samtlig regi. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

Infrastruktur och skydd

Kostnad *infrastruktur, skydd mm*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för infrastruktur, skydd, räddningstjänst m.m. dividerat med antalet invånare i kommunen den 31/12. Avser verksamheterna Fysisk o. teknisk planering, bostadsförbättring, Näringslivsfrämjande åtgärder, Turismverksamhet, Konsument och energirådgivning, Gator, vägar och parkering, Parker, Miljö- och hälsoskydd och alkoholtillstånd, Räddningstjänst samt Totalförsvaret och samhällsskydd. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

Affärsverksamhet

Kostnad *affärsverksamhet*, bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för kommunens löpande affärsverksamheter dividerat med antal invånare i kommunen den 31/12. Avser verksamheter inom områdena Näringsliv och bostäder, Kommunikationer samt Energi, vatten och avfall. Avser affärsverksamhet bedriven i förvaltningsform. Källa: SCB:s Räkenskapssammandrag.

Begränsningar i datamaterial

Redovisningen av kommunernas kostnader utgår från den statistik som funnits tillgänglig via nämnda databaser och i syfte att kunna jämföra utvecklingen mellan kommuner, riket och över tid. Redovisningen kan emellertid innehålla statistiska artefakter, exempelvis att kommuner inte redovisar kostnader på samma sätt för olika verksamheter, exempelvis att delar av kostnader för ett område som berör barn och unga redovisas som en kostnad för skola i en kommun och som en kostnad för socialtjänst i en annan kommun. En annan begränsning är i vilken utsträckning som kostnadsposterna som redovisas för Norrbottens kommuner är exakt desamma som för de som redovisas i SKR:s

ekonomirapport. Detta innebär att jämförelserna mellan kommuner i Norrbotten och ett riksgenomsnitt bör tolkas med viss försiktighet. En annan begränsning är att kostnadsposten "övrigt" i SKR:s rapport omfattar kostnader för hälso- och sjukvård, primärvård och färdtjänst men inte området affärsverksamhet. I denna rapport ingår däremot kostnadsområdet affärsverksamhet. Av den anledningen går det inte att jämföra Norrbottens kommuner och riket inom kostnadsområdet "övrigt" och kommer inte att kommenteras i denna rapport. En annan aspekt är att kostnader för hälso- och sjukvård, primärvård och färdtjänst inte finns med i denna rapport som kostnad och därmed underskattas kommunernas kostnad. Underskattningen behöver dock inte vara särskilt stor då kostnadsposten "övrigt" endast omfattar 0,6 % av kommunernas kostnad (SKL, 2018 s.29 och SKR, 2019, s.32). Å andra sidan är andelen äldre (den grupp som nyttjar färdtjänst i störst utsträckning) större i Norrbottens kommuner jämfört med riket vilket innebär att kostnaden skulle kunna vara något högre i Norrbotten jämfört med riket som helhet.

Kostnadsutveckling i Norrbottens kommuner 2016-2018 – en översikt

I tabell 1 nedan framgår de sammanslagna kostnaderna för Norrbottens kommuner under åren 2016-2018 uppdelat på olika verksamhetsområden och förändringen av kostnader mellan 2017/18.

Tabell 1. *Kostnader per kommunalt verksamhetsområde, samtliga Norrbottens kommuner, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018 samt andel av kostnader 2017 och 2018. Källa: Kolada*

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%), procent	Andel av kostnader alla kommuner i riket 2018, procent
Politisk verksamhet	249,4	250,7	238,8	- 11,9	-4,7	1,2	1,1
Infrastruktur och skydd	1437,3	1401,2	1510,2	109,0	7,2	7,9	7,2
Kultur och fritidsverksamhet	949,8	976,5	1002,2	25,7	2,6	5,2	4,8
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	1 641,2	1 670,9	1 751,4	80,5	4,7	9,1	12,0
Grundskola och fritidshem	3 302,7	3 435,9	3 522,3	86,4	2,5	18,4	23,5
Gymnasieskola	1 183,8	1 275,1	1 283,9	8,8	0,6	6,7	7,2
Vuxen och övrig utbildning	219,2	224,3	251,7	27,4	10,8	1,3	1,7
Äldreomsorg	4 051,3	4 238,9	4 451,2	212,3	4,8	23,2	19,5
Insatser för personer med funktionsnedsättning	2 133,7	2 167,6	2 220,3	52,7	2,4	11,6	11,5
Individ och familjeomsorg	862,5	911,2	957,3	46,1	4,8	5,0	7,4
Särskilt riktade insatser	1 155,6	967,8	700,1	-267,7	-27,6	3,7	3,9
Affärsverksamhet	1 228,2	1 227,2	1 288,6	61,4	4,7	6,7	
Totalt:	18 414,7	18 747,3	19 178,0	430,7	2,3	100	

Av tabell 1 framgår att kommunernas kostnader har ökat mellan 2016-2018 med ca 763 miljoner kronor. Ökningen är därmed mindre jämfört med perioden 2015-2017 där den var 1,4 miljarder

kronor.⁶ Kommunernas kostnader har ökat med ca 4 % mellan åren 2016-2018. Denna utveckling beror framförallt på att kostnader inom *särskilt riktade insatser*, relaterade till flyktingmottagande har minskat mellan 2017/2018 med 267 miljoner kronor eller 27,6 %. Även på området *politisk verksamhet* har kostnaderna minskat mellan 2017/2018 med ca 11,9 miljoner kronor motsvarande 4,7 %.

På alla andra verksamhetsområden har kostnaderna ökat i varierande utsträckning mellan 2017/2018. I faktiskt belopp är ökningen störst inom *äldreomsorgen* med drygt 212 miljoner kronor och *infrastruktur och skydd* med 109 miljoner kronor. Betraktar man istället den relativa kostnadsförändringen så ökar kostnaderna mest för *vuxen och övrig utbildning* med 10,8 %, följt *infrastruktur och skydd* med 7,2 % och *äldreomsorg* med 4,8 %.

Jämför man kostnaderna för Norrbottens kommuner efter olika verksamhetsområdens andel av kostnaderna med ett motsvarande riksgenomsnitt framgår ett par skillnader. Den första är att kostnader som anknyter till *barn och utbildning* utgör en mindre kostnadspost för Norrbottens kommuner jämfört med riket. Läger man samman dessa områden (förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg, grundskola och fritidshem, gymnasieskola, vuxen och övrig utbildning) så står dessa områden för 35,5 % av samtliga kostnader för Norrbottens kommuner 2018, vilket är en större andel jämfört med 2017 då den var 33,3 %. Motsvarande andelar var år 2017 för riket 43,7 % och 44,4 % år 2018.

Däremot utgör *äldreomsorg* en jämförelsevis större kostnadspost för Norrbottens kommuner med 23,2 % jämför med ett riksgenomsnitt på 19,5 % för dessa verksamhetsområden. Norrbottens kommuner har i jämförelse med ett riksgenomsnitt mindre kostnader för *individ och familjeomsorg* betraktat som andel av samtliga kostnader. Övriga verksamhetsområden skiljer sig enbart på tiondelar av en procent mellan Norrbottens kommuner och riksgenomsnitt.

Ser man till hur kostnaderna fördelar sig över olika verksamhetsområden så avspeglar de sannolikt den demografiska situationen i länet med en relativt, jämfört med övriga åldersgrupper, stor och växande grupp av människor äldre än 65 år. Detta medför att *äldreomsorg*, i jämförelse med andra verksamhetsområden är det största kostnadsområdet och att ökningen av kostnader i faktiska belopp också blir störst. Samtidigt växer inte andelen barn och ungdomar (antalet barn och unga kan öka i en del kommuner, men inte i samma utsträckning som antalet äldre än 65 år) eller till och med minska i en del kommuner. Detta innebär att kostnader för barn och utbildning minskar eller inte förändras nämnvärt i en del kommuner medan kostnader för äldreomsorgen ökar. I andra kommuner ökar kostnaderna också för områden med anknytning till barn och unga. Detta får visst stöd av utfallet i tabell 3 i nästa avsnitt där kostnadsandelen för respektive verksamhetsområde och enskilda kommuner presenteras.

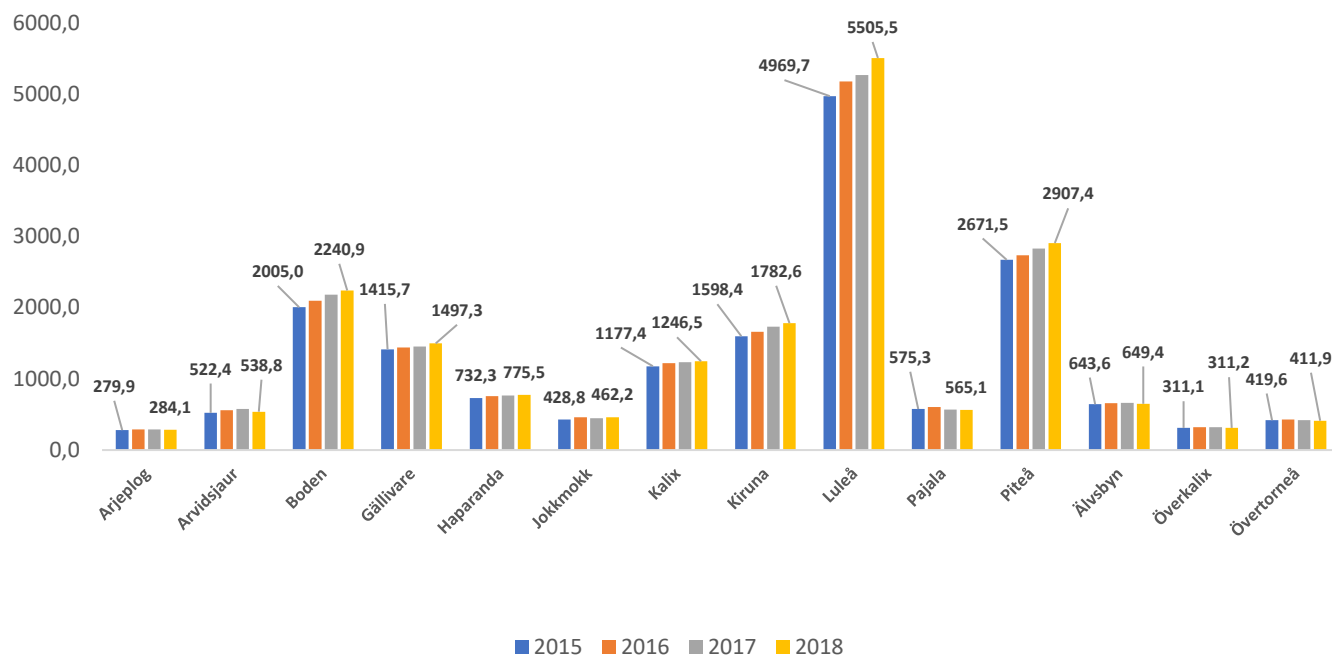
⁶ Kostnadsutveckling för Norrbottens kommuner 2015-2017. FoUI RAPPORT 87:2019

Kostnadsutveckling i Norrbottens kommuner 2016-2018 på kommunnivå

I diagrammet nedan framgår hur kostnaderna har förändrats i respektive kommun i Norrbotten 2015-2017.

Kostnadsutveckling för Norrbottens kommuner 2015-2018, miljoner kronor.

Källa; Bearbetad statistik från Kolada.

I elva av fjorton kommuner har kostnaderna ökat under perioden mellan 2016 och 2018 medan några kommuner haft oförändrade eller minskade kostnader (Pajala, Övertkalix och Övertorneå). Mellan 2017 och det senaste verksamhetsåret 2018, har kostnaderna minskat i sex av fjorton kommuner, Arjeplog, Arvidsjaur, Pajala, Älvsbyn, Övertkalix och Övertorneå.

Kostnadsminskningen mellan 2017/2018 beror framförallt på att kostnaderna blivit mindre på området *särskilt riktade insatser* med inriktning mot flyktingmottagande, vilket kan beskrivas vara en fortsättning på den utvecklingen som framgick mellan 2016/2017 och som beskrevs i förra årets rapport.⁷ Samtliga kommuner har mindre kostnader för *särskilt riktade insatser* och för länets kommuner har kostnaderna minskat med drygt 267 miljoner kronor mellan 2017/2018. Läger man samman de minskade kostnaderna för särskilt riktade insatser under de två senaste verksamhetsåren (2016-2018) har kostnaderna minskat med sammanlagt 450 miljoner kr för Norrbottens kommuner.

Till följd av detta är det framförallt i de befolkningsmässigt mindre kommunerna som kostnaderna har minskat, i detta fall Arvidsjaur, Arjeplog, Pajala, Älvsbyn, Övertkalix och Övertorneå, se tabell 2 nedan och bilaga 1.

⁷ Kostnadsutveckling för Norrbottens kommuner 2015 - 2017. FoUI RAPPORT 87:2019

Tabell 2. Förändring av kostnader i Norrbottens kommuner 2017-2018, alla verksamhetsområden. Miljoner kr och procent.

	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018
Arjeplog	- 4,8	- 1,7
Arvidsjaur	- 37,8	- 7,0
Boden	60,3	2,7
Gällivare	44,6	3
Haparanda	9,5	1,2
Jokkmokk	14,4	3,1
Kalix	12,5	1,0
Kiruna	50,9	2,9
Luleå	240,4	4,4
Pajala	-4,0	- 0,7
Piteå	78,9	2,7
Älvsbyn	- 14,2	- 2,2
Överkalix	- 10,1	- 3,3
Övertorneå	- 10,3	- 2,5

Kostnaderna har ökat mellan 2017/2018 för övriga kommuner. Den kommun som har haft den relativt sett största kostnadsökningen är Luleå med 4,4 % vilket motsvarar 240,4 miljoner kronor, följt av Jokkmokk, med 3,1 % motsvarande 14,4 miljoner kronor. Störst kostnadsökning i faktiska belopp har naturligt nog länets befolkningmässigt större kommuner. I Piteå kommun har kostnaderna ökat med 78,9 miljoner kr vilket motsvarar en ökning på 2,7 % mellan 2017/2018. Motsvarande utveckling är för Bodens kommun 60,3 miljoner kr vilket motsvarar en ökning med 2,7 %.

Verksamhetsområdets kostnadsandel av kostnader i respektive kommun 2018

I tabell 3 nedan framgår hur stora andel kostnaderna för respektive verksamhetsområde utgör av de olika kommunernas sammanlagda verksamhetskostnader.

Tabell 3. *Verksamheternas kostnadsandel av kommunernas sammanlagda kostnader, andelar i procent år 2018.*

	Arjeplog	Arvidsjaur	Boden	Gällivare	Haparanda	Jokkmokk	Kalix
Politisk verksamhet	1,8	1,6	1,7	1,4	1,7	1,6	1,6
Infrastruktur och skydd	9,5	9,3	6,8	8,5	5,8	12,9	5,8
Kultur och fritidsverksamhet	4,6	4,7	5,0	4,3	6,5	4,1	4,8
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	8,0	9,4	7,8	7,6	7,0	6,8	7,4
Grundskola och fritidshem	14,2	15,3	17,1	15,6	17,1	14,1	18,0
Gymnasieskola	7,9	6,9	7,1	5,5	6,9	5,2	7,5
Vuxen och övrig utbildning	1,5	1,7	1,5	1,2	0,7	2,1	1,1
Äldreomsorg	24,7	24,8	23,9	28,0	24,0	26,6	25,1
Insatser för personer med funktionsnedsättning	6,8	13,0	12,5	10,7	13,4	5,4	11,9
Individ och familjeomsorg	3,9	5,1	5,5	2,9	6,0	5,9	5,6
Särskilt riktade insatser	4,1	3,5	3,6	3,3	6,2	2,9	4,3
Övriga	13,0	4,8	7,3	10,8	4,6	12,6	7,1
Totalt:	100	100	100	100	100	100	100

Forts tabell 3. *Verksamheternas kostnadsandel av kommunernas sammanlagda kostnader, andelar i procent.*

	Kiruna	Luleå	Pajala	Piteå	Älvsbyn	Överkalix	Övertorneå
Politisk verksamhet	1,2	0,8	1,3	1,0	1,2	2,0	1,9
Infrastruktur och skydd	9,5	8,3	5,4	7,4	7,2	7,7	8,4
Kultur och fritidsverksamhet	4,4	6,6	2,5	5,2	4,3	3,9	3,6
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	10,7	10,5	6,0	10,8	8,1	5,5	6,3
Grundskola och fritidshem	20,6	19,5	18,1	20,1	18,1	15,4	15,5
Gymnasieskola	6,7	5,9	6,6	7,7	9,0	5,1	8,0
Vuxen och övrig utbildning	0,2	1,5	1,4	1,7	1,4	0,9	0,5
Äldreomsorg	24,4	20,2	31,2	19,5	26,3	31,6	26,4
Insatser för personer med funktionsnedsättning	12,0	10,2	10,3	13,9	13,4	13,1	11,5
Individ och familjeomsorg	3,7	5,6	4,1	5,1	5,7	3,1	3,8
Särskilt riktade insatser	2,0	3,5	3,7	3,9	2,7	4,3	7,3
Affärsverksamhet	4,7	7,4	9,4	3,7	1,8	7,2	7,0
Totalt:	100	100	100	100	100	100	100

Generellt utgör kostnaderna för de olika verksamhetsområdena ungefär lika stor andel i de olika kommunerna men några skillnader finns. Dels den tidigare nämnda skillnader mellan större och mindre kommuner med avseende på kostnader för barn och utbildning som utgör en mindre andel av de totala kostnaderna för de mindre kommunerna. Det motsatta förhållandet gäller kostnaderna för äldreomsorg som inte utgör en lika stor andel av de totala kostnaderna i större kommuner. Kostnadsandelen för äldreomsorg är den som varierar i störst utsträckning mellan kommunerna från 19,5 och 20,2 procent i Piteå och Luleå kommun till 31,2 och 31,6 % i Pajala respektive Överkalix. Utöver demografiska förhållanden med större andelar äldre personer i befolkningen påverkas sannolikt också kostnaderna inom äldreomsorgen av hur tätbefolkad kommunen är. Intressant är dock att endast två kommuner har fått minskade kostnader för äldreomsorgen och bägge utgörs av mindre och "glesa" kommuner. Arvidsjaur där kostnaderna minskat med 8 miljoner kronor 2017/2018 vilket

motsvarar en minskning på 5,7 % och Övertorneå med 1,1 miljoner kronor vilket motsvarar 1 % (se bilaga 2).

Ett annat verksamhetsområde där det finns en viss variation mellan kommunerna men som följer ett något annorlunda mönster än ett demografiskt, är *infrastruktur och skydd* vars kostnadsandel är större i Arvidsjaur, Arjeplog, Jokkmokk, Haparanda och Kiruna jämfört med andra kommuner i länet. Kostnaderna för detta verksamhetsområde ökade också för dessa kommuner mellan 2017/2018, i synnerhet Kiruna och Haparanda, se bilaga 2). I Arvidsjaur och Kalix har kostnaderna minskat för infrastruktur och skydd mellan 2017/2018.

Kostnaderna har minskat för två mindre verksamhetsområden sett till hur stor andel de utgör av kommunernas kostnader. Det gäller för området *politisk verksamhet* som har minskat i 8 av länets 14 kommuner och för området *kultur och fritid* har 5 av 14 kommuner minskat sina kostnader (se bilaga 2). Kostnaderna *grundskola, fritidshem och grundsärskola och gymnasieskola* har minskat i 6 av länets kommuner, med undantag för Piteå i mindre kommuner.

För att summera verksamhetskostnadernas andel av kommunernas kostnader så är äldreomsorg den enskilt största kostnadsposten följt av posterna som relaterar till barn och utbildning. Dessa kostnader korrelerar starkt med den demografiska utvecklingen i respektive kommun med en ökning av kostnader för äldreomsorg i kommuner där andelen äldre blir större och en minskning av kostnader för skola och barnomsorg där andelen barn och unga blir mindre. Även kostnader för områdena insatser för *personer med funktionsersättning* och *individ och familjeomsorg* utgör större kostnadsposter för kommunerna. Det är också inom dessa områden som kostnaderna ökar i nästan samtliga kommuner medan kostnader för mindre verksamhetsområden har minskat viss utsträckning.

Avslutande diskussion

Mot bakgrund av beskrivningen av kommunernas kostnader och i ett framåtblickande perspektiv så väcker det frågor om vilka ekonomiska utmaningar med avseende på kostnadsutveckling som Norrbottens kommuner har framför sig. Utgår man enbart från den demografiska utvecklingen i länets kommuner, där andelen äldre kommer att öka de närmaste åren, så framstår äldreomsorgen som ett område som kommer att kräva mer resurser som i sin tur sannolikt ökar kostnaderna för kommunerna. I viss mån kanske dessa kostnader vägs upp i en del kommuner av minskande kostnader inom barnomsorg och skola eftersom andelen invånare yngre än 19 år kommer att minska. En sådan kostnadsminskning förutsätter dock att verksamheterna kan anpassas till ett mindre barn- och elevunderlag.

Ett annat område där kostnaderna kan tänkas öka är inom exempelvis individ och familjeomsorgen där försörjningsstödet andel av kommunernas kostnad är relativt låg. Det är för närvarande en historiskt låg arbetslöshet med högt deltagande i arbetskraften i länet men som kan ändras relativt hastigt i samband med en lågkonjunktur med en ökad arbetslöshet som följd. Detta drabbar vanligtvis grupper med en svagare förankring på arbetsmarknaden, exempelvis ungdomar och personer med utländsk bakgrund vilket kan leda till ökade kostnader med avseende på försörjningsstöd.

Ytterligare ett område som idag utgör en mindre kostnadspost i jämförelse med ovan nämnda områden är infrastruktur och skydd där man sannolikt kan förvänta sig ökade kostnader. Dessa är bl. a relaterade till vatten och avlopp eftersom dessa funktioner beskrivs vara eftersatta i flera kommuner och som tillsammans med förändrade krav på metoder för att rena vatten kommer att kräva stora

investeringar. I ett längre tidsperspektiv innebär klimatförändringar varmare och nederbördsrikare vintrar som kommer att öka kraven på att transportera bort dagvatten för att undvika översvämningar och rena det eftersom mer föroreningar dras med från mark och luft. När det gäller säkerhetsaspekter har exempelvis klimatförändringar angivits vara en av flera orsaker till skogsbränder, vilket kan öka kraven på kommunerna att avsätta resurser för ett förebyggande säkerhetsarbete och för olika direkta säkerhetsinsatser.

Bilaga 1. Kommun och kostnader per verksamhetsområde 2016 - 2018.

Arjeplogs kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018, procent	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	5,8	5,2	5,0	- 0,2	1,8	1,2
Infrastruktur och skydd	25,6	26,0	27,0	1,0	9,5	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	13,2	13,0	13,1	0,1	4,6	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	17,9	18,8	22,9	4,1	8,0	9,1
Grundskola och fritidshem	32,9	35,5	40,2	4,7	14,2	18,4
Gymnasieskola	24	21,4	22,6	1,2	7,9	6,7
Vuxen och övrig utbildning	4,4	4,4	4,3	- 0,1	1,5	1,3
Äldreomsorg	67,8	69,1	70,1	1,0	24,7	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	18,8	18,0	19,3	1,3	6,8	11,6
Individ och familjeomsorg	5,5	13,1	11,0	- 2,1	3,9	5,0
Särskilt riktade insatser	35,8	30,1	11,7	-18,6	4,1	3,7
Affärsverksamhet	32,8	34,3	36,9	2,6	13,0	6,7
Totalt	284,5	288,9	284,1	- 4,8	100	100

Arvidsjaurs kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018, procent	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	9,7	9,0	8,4	-0,7	1,6	1,2
Infrastruktur och skydd	49,8	60,9	50,0	-10,9	9,3	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	22,8	19,3	25,3	6,1	4,7	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	45,1	50,8	50,6	-0,2	9,4	9,1
Grundskola och fritidshem	93,6	82,3	82,7	0,4	15,3	18,4
Gymnasieskola	34,2	42,1	37,0	-5,1	6,9	6,7
Vuxen och övrig utbildning	9,1	9,2	9,3	0,1	1,7	1,3
Äldreomsorg	143,1	141,3	133,4	-8,0	24,8	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	64,9	68,2	69,9	1,7	13,0	11,6
Individ och familjeomsorg	25	30,6	27,5	-3,0	5,1	5,0
Särskilt riktade insatser	34,2	33,0	19,1	-13,9	3,5	3,7
Affärsverksamhet	27,9	30,1	25,7	-4,4	4,8	6,7
Totalt	559,4	576,6	538,8	-37,8	100,0	100

Bodens kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018, procent	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	38,7	40,1	38,9	-1,2	1,7	1,2
Infrastruktur och skydd	156,3	142,8	152,1	9,3	6,8	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	112,6	114,0	112,2	-1,8	5,0	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	160,0	165,9	175,7	9,8	7,8	9,1
Grundskola och fritidshem	360,5	384,2	383,4	-0,9	17,1	18,4
Gymnasieskola	147,3	159,6	158,9	-0,7	7,1	6,7
Vuxen och övrig utbildning	31,2	27,6	34,0	6,5	1,5	1,3
Äldreomsorg	473,4	510,0	536,0	26,0	23,9	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	256,1	258,3	280,2	21,9	12,5	11,6
Individ och familjeomsorg	118,1	125,6	124,2	-1,4	5,5	5,0
Särskilt riktade insatser	89,5	99,9	81,2	-18,6	3,6	3,7
Affärsverksamhet	152,3	152,5	164,1	11,6	7,3	6,7
Totalt	2096,0	2180,6	2240,9	60,3	100,0	100

Gällivare kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018, procent	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	19,3	19,2	20,4	1,2	1,4	1,2
Infrastruktur och skydd	126,5	121,4	127,6	6,2	8,5	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	66,1	70,2	64,3	-5,9	4,3	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	105,2	110,1	114,0	3,9	7,6	9,1
Grundskola och fritidshem	218,5	229,5	234,1	4,6	15,6	18,4
Gymnasieskola	84,7	86,8	82,7	-4,1	5,5	6,7
Vuxen och övrig utbildning	16,6	16,8	18,5	1,7	1,2	1,3
Äldreomsorg	359,8	376,9	419,5	42,6	28,0	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	162,9	155,6	160,6	4,9	10,7	11,6
Individ och familjeomsorg	45,8	43,6	43,4	-0,2	2,9	5,0
Särskilt riktade insatser	95,3	71,1	49,9	-21,2	3,3	3,7
Affärsverksamhet	140,9	151,4	162,3	10,9	10,8	6,7
Totalt	1441,6	1452,6	1497,3	44,6	100,0	100

Haparanda kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018, procent	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	11,9	13,4	13,0	-0,3	1,7	1,2
Infrastruktur och skydd	41,1	43,8	45,3	1,5	5,8	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	47,5	49,9	50,0	0,1	6,5	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	56,1	48,4	54,6	6,3	7,0	9,1
Grundskola och fritidshem	118,8	130,9	132,9	2,0	17,1	18,4
Gymnasieskola	46,3	47,9	53,4	5,5	6,9	6,7
Vuxen och övrig utbildning	6,5	5,8	5,4	-0,4	0,7	1,3
Äldreomsorg	166,6	177,1	186,5	9,4	24,0	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	105,2	104,0	103,6	-0,4	13,4	11,6
Individ och familjeomsorg	47,3	45,9	46,8	0,9	6,0	5,0
Särskilt riktade insatser	75,7	66,2	48,3	-18,0	6,2	3,7
Affärsverksamhet	34,1	32,8	35,7	2,9	4,6	6,7
Totalt	757,2	766,1	775,5	9,5	100,0	100

Jokkmokks kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018, procent	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	8	7,6	7,2	-0,4	1,6	1,2
Infrastruktur och skydd	46,7	49,8	59,7	9,9	12,9	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	17,5	19,1	18,8	-0,3	4,1	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	28,6	30,4	31,3	0,9	6,8	9,1
Grundskola och fritidshem	65,1	64,5	65,2	0,7	14,1	18,4
Gymnasieskola	23,3	21,8	23,9	2,0	5,2	6,7
Vuxen och övrig utbildning	9,1	9,0	9,6	0,6	2,1	1,3
Äldreomsorg	110,4	117,0	122,8	5,8	26,6	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	23,9	23,9	25,1	1,2	5,4	11,6
Individ och familjeomsorg	23,3	19,5	27,2	7,7	5,9	5,0
Särskilt riktade insatser	46,8	36,1	13,3	-22,7	2,9	3,7
Affärsverksamhet	56,2	49,1	58,1	9,0	12,6	6,7
Totalt	458,9	447,8	462,2	14,4	100,0	100

Kalix kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018 (%)	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	18,1	17,9	19,4	1,6	1,6	1,2
Infrastruktur och skydd	90,2	74,1	72,4	-1,7	5,8	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	58,3	58,8	59,6	0,8	4,8	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	92	91,3	92,2	0,9	7,4	9,1
Grundskola och fritidshem	213,0	212,1	224,4	12,3	18,0	18,4
Gymnasieskola	82,6	90,5	93,2	2,7	7,5	6,7
Vuxen och övrig utbildning	12,3	13,6	13,1	-0,5	1,1	1,3
Äldreomsorg	283,9	296,3	312,5	16,2	25,1	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	147,9	151,8	148,2	-3,7	11,9	11,6
Individ och familjeomsorg	58,3	65,4	69,2	3,8	5,6	5,0
Särskilt riktade insatser	81,8	74,6	53,5	-21,1	4,3	3,7
Affärverksamhet	83,5	87,6	88,7	1,1	7,1	6,7
Totalt	1222,0	1233,9	1246,5	12,5	100,0	100

Kiruna kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018 (%)	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	19,6	19,2	20,6	1,4	1,2	1,2
Infrastruktur och skydd	110,8	118,1	169,1	51,0	9,5	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	78	82,6	78,7	-3,8	4,4	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	182	184,8	190,8	5,9	10,7	9,1
Grundskola och fritidshem	319,3	347,7	367,1	19,4	20,6	18,4
Gymnasieskola	89,5	116,6	119,0	2,4	6,7	6,7
Vuxen och övrig utbildning	2,8	3,1	2,9	-0,1	0,2	1,3
Äldreomsorg	404,6	431,8	434,8	3,0	24,4	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	218,7	219,7	213,6	-6,1	12,0	11,6
Individ och familjeomsorg	56,3	62,5	66,4	3,9	3,7	5,0
Särskilt riktade insatser	104,6	66,5	36,5	-30,0	2,0	3,7
Affärsverksamhet	76,6	79,1	83,1	4,1	4,7	6,7
Totalt	1662,9	1731,7	1782,6	50,9	100,0	100

Luleå kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018 (%)	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	61,9	62,8	46,5	-16,3	0,8	1,2
Infrastruktur och skydd	437,7	425,5	455,4	29,9	8,3	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	317,8	338,2	361,5	23,3	6,6	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	549	551,8	576,3	24,4	10,5	9,1
Grundskola och fritidshem	968,1	1021,1	1073,2	52,2	19,5	18,4
Gymnasieskola	310,1	318,7	325,8	7,1	5,9	6,7
Vuxen och övrig utbildning	62,7	66,1	82,7	16,6	1,5	1,3
Äldreomsorg	1014,7	1060,4	1114,7	54,3	20,2	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	517,8	539,3	562,0	22,8	10,2	11,6
Individ och familjeomsorg	294,5	287,5	307,0	19,6	5,6	5,0
Särskilt riktade insatser	233,0	216,7	190,6	-26,1	3,5	3,7
Affärsverksamhet	408,3	377,1	409,8	32,7	7,4	6,7
Totalt	5175,6	5265,2	5505,5	240,4	100,0	100

Pajala kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018, (%)	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	8,4	7,7	7,3	-0,4	1,3	1,2
Infrastruktur och skydd	29,6	28,8	30,5	1,7	5,4	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	18	15,6	14,0	-1,6	2,5	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	35,1	33,5	34,1	0,7	6,0	9,1
Grundskola och fritidshem	110,1	104,9	102,4	-2,5	18,1	18,4
Gymnasieskola	33,5	33,3	37,3	3,9	6,6	6,7
Vuxen och övrig utbildning	7,4	7,6	7,9	0,3	1,4	1,3
Äldreomsorg	165,8	169,0	176,2	7,3	31,2	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	66,8	61,1	58,2	-2,9	10,3	11,6
Individ och familjeomsorg	17,2	18,6	23,3	4,8	4,1	5,0
Särskilt riktade insatser	62,4	34,5	20,7	-13,8	3,7	3,7
Affärsverksamhet	51,1	54,7	53,3	-1,4	9,4	6,7
Totalt	605,4	569,1	565,1	-4,0	100,0	100

Piteå kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018 (%)	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	26,5	27,2	30,4	3,2	1,0	1,2
Infrastruktur och skydd	230,3	207,4	215,9	8,5	7,4	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	144,9	145,9	150,1	4,2	5,2	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	278,7	293,7	313,3	19,6	10,8	9,1
Grundskola och fritidshem	571,4	585,1	583,0	-2,1	20,1	18,4
Gymnasieskola	201,2	224,3	222,7	-1,6	7,7	6,7
Vuxen och övrig utbildning	40,6	47,4	50,0	2,7	1,7	1,3
Äldreomsorg	496,9	523,0	566,7	43,7	19,5	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	376,5	392,4	404,4	12,0	13,9	11,6
Individ och familjeomsorg	120,3	142,5	148,6	6,1	5,1	5,0
Särskilt riktade insatser	149,1	132,7	114,7	-18,0	3,9	3,7
Affärsverksamhet	98,6	106,9	107,6	0,7	3,7	6,7
Totalt	2735,0	2828,4	2907,4	78,9	100,0	100

Älvsbyn kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018 (%)	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	8,4	8,6	7,6	-1,1	1,2	1,2
Infrastruktur och skydd	43,0	50,2	46,8	-3,4	7,2	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	27,5	24,5	27,6	3,1	4,3	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	49,8	51,8	52,7	0,9	8,1	9,1
Grundskola och fritidshem	116,5	122,3	121,9	-0,3	18,8	18,4
Gymnasieskola	55,0	60,4	58,8	-1,6	9,0	6,7
Vuxen och övrig utbildning	7,3	8,6	9,2	0,6	1,4	1,3
Äldreomsorg	163,1	163,5	171,0	7,5	26,3	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	84,4	84,8	86,9	2,1	13,4	11,6
Individ och familjeomsorg	30,7	37,7	37,2	-0,5	5,7	5,0
Särskilt riktade insatser	61,4	38,2	17,7	-20,5	2,7	3,7
Affärsverksamhet	12,3	12,9	12,0	-1,0	1,8	6,7
Totalt	659,4	663,6	649,4	-14,1	100,0	100

Överkalix kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018, (%)	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	5,6	5,5	6,3	0,8	2,0	1,2
Infrastruktur och skydd	23,0	23,1	23,9	0,8	7,7	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	10,5	11,0	12,1	1,1	3,9	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	16,3	16,2	17,1	0,9	5,5	9,1
Grundskola och fritidshem	47,0	50,1	48,1	-2,1	15,4	18,4
Gymnasieskola	18,3	17,8	16,0	-1,9	5,1	6,7
Vuxen och övrig utbildning	5,5	2,8	2,9	0,1	0,9	1,3
Äldreomsorg	89,8	93,9	98,4	4,6	31,6	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	41,7	38,3	40,9	2,6	13,1	11,6
Individ och familjeomsorg	5,9	5,8	9,5	3,8	3,1	5,0
Särskilt riktade insatser	33,6	27,0	13,5	-13,5	4,3	3,7
Affärsverksamhet	25,5	29,9	22,5	-7,3	7,2	6,7
Totalt	322,6	321,3	311,2	-10,1	100,0	100

Övertorneå kommun. Kostnader per kommunalt verksamhetsområde i miljoner kronor, förändrade kostnader och samt andel av kostnader 2018 i jämförelse med Norrbottens län. Källa: Kolada

	2016 miljoner kr	2017 miljoner kr	2018 miljoner kr	Förändring 2017-2018, miljoner kr	Andel av kostnader 2018, (%)	Andel av kostnader Norrbottens kommuner 2018 (%)
Politisk verksamhet	7,5	7,3	7,7	0,4	1,9	1,2
Infrastruktur och skydd	26,7	29,3	34,5	5,2	8,4	7,9
Kultur och fritidsverksamhet	15,1	14,4	14,7	0,3	3,6	5,2
Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg	25,4	24,2	25,9	1,7	6,3	9,1
Grundskola och fritidshem	64,0	65,8	63,8	-2,0	15,5	18,4
Gymnasieskola	33,8	33,9	32,9	-1,0	8,0	6,7
Vuxen och övrig utbildning	3,7	2,4	1,9	-0,5	0,5	1,3
Äldreomsorg	111,4	109,7	108,6	-1,1	26,4	23,2
Insatser för personer med funktionsnedsättning	48,0	52,3	47,3	-5,0	11,5	11,6
Individ och familjeomsorg	14,3	12,9	15,8	2,9	3,8	5,0
Särskilt riktade insatser	52,3	41,2	30,0	-11,2	7,3	3,7
Affärsverksamhet	28,1	28,8	28,9	0,1	7,0	6,7
Totalt	430,2	422,2	411,9	- 10,2	100,0	100

Bilaga 2. Verksamhetsområden och kommunernas kostnader 2016-2018

Politisk verksamhet

Kommun, år och kostnad för politisk verksamhet, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	5,8	5,2	5,0	- 0,2	-3,8	1,8
Arvidsjaur	9,7	9,0	8,4	-0,7	-7,8	1,6
Boden	38,7	40,1	38,9	-1,2	-2,9	1,7
Gällivare	19,3	19,2	20,4	1,2	5,9	1,4
Haparanda	11,9	13,4	13,0	-0,3	-2,2	1,7
Jokkmokk	8,0	7,6	7,2	-0,4	- 5,2	1,6
Kalix	18,1	17,9	19,4	1,6	8,2	1,6
Kiruna	19,6	19,2	20,6	1,4	4,9	1,2
Luleå	61,9	62,8	46,5	-16,3	- 25,1	0,8
Pajala	8,4	7,7	7,3	-0,4	-5,2	1,3
Piteå	26,5	27,2	30,4	3,2	11,1	1,0
Älvsbyn	8,4	8,6	7,6	-1,1	-12,0	1,2
Överkalix	5,6	5,5	6,3	0,8	12,7	2,0
Övertorneå	7,5	7,3	7,7	0,4	5,2	1,9

Förändring i genomsnitt för Sveriges kommuner 2017/20178 3,1 %

Infrastruktur och skydd

Kommun, år och kostnad för infrastruktur och skydd, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	25,6	26,0	27,0	1,0	3,8	9,5
Arvidsjaur	49,8	60,9	50,0	-10,9	-18,0	9,3
Boden	156,3	142,8	152,1	9,3	5,6	6,8
Gällivare	126,5	121,4	127,6	6,2	4,9	8,5
Haparanda	41,1	43,8	45,3	1,5	4,4	5,8
Jokkmokk	46,7	49,8	59,7	9,9	16,6	12,9
Kalix	90,2	74,1	72,4	-1,7	2,3	5,8
Kiruna	110,8	118,1	169,1	51,0	30,2	9,5
Luleå	437,7	425,5	455,4	29,9	6,6	8,3
Pajala	29,6	28,8	30,5	1,7	5,6	5,4
Piteå	230,3	207,4	215,9	8,5	4,0	7,4
Älvsbyn	43,0	50,2	46,8	-3,4	-7,2	7,2
Övertorneå	23,0	23,1	23,9	0,8	3,4	7,7
Övertorneå	26,7	29,3	34,5	5,2	15,0	8,4

Förändring i genomsnitt för Sveriges kommuner 2017/2018 7,0 %

Kultur och fritidsverksamhet

Kommun, år och kostnad för kultur och fritid, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	13,2	13,0	13,1	0,1	0,8	4,6
Arvidsjaur	22,8	19,3	25,3	6,1	24,8	4,7
Boden	112,6	114,0	112,2	-1,8	-1,4	5,0
Gällivare	66,1	70,2	64,3	-5,9	-9,2	4,3
Haparanda	47,5	49,9	50,0	0,1	0,2	6,5
Jokkmokk	17,5	19,1	18,8	-0,3	-1,5	4,1
Kalix	58,3	58,8	59,6	0,8	1,3	4,8
Kiruna	78	82,6	78,7	-3,8	4,9	4,4
Luleå	317,8	338,2	361,5	23,3	6,5	6,6
Pajala	18	15,6	14,0	-1,6	-11,3	2,5
Piteå	144,9	145,9	150,1	4,2	2,8	5,2
Älvsbyn	27,5	24,5	27,6	3,1	11,3	4,3
Överkalix	10,5	11,0	12,1	1,1	9,9	3,9
Övertorneå	15,1	14,4	14,7	0,3	2,1	3,6

Förändring 2017/2018 i genomsnitt för Sveriges kommuner 4,3 %

Förskola och pedagogisk omsorg

Kommun, år och kostnad förskola och pedagogisk omsorg, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	17,9	18,8	22,9	4,1	17,9	8,0
Arvidsjaur	45,1	50,8	50,6	-0,2	-0,4	9,4
Boden	160,0	165,9	175,7	9,8	5,6	7,8
Gällivare	105,2	110,1	114,0	3,9	3,4	7,6
Haparanda	56,1	48,4	54,6	6,3	11,4	7,0
Jokkmokk	28,6	30,4	31,3	0,9	2,9	6,8
Kalix	92	91,3	92,2	0,9	0,9	7,4
Kiruna	182	184,8	190,8	5,9	3,2	10,7
Luleå	549	551,8	576,3	24,4	4,3	10,5
Pajala	35,1	33,5	34,1	0,7	1,8	6,0
Piteå	278,7	293,7	313,3	19,6	6,3	10,8
Älvsbyn	49,8	51,8	52,7	0,9	1,7	8,1
Övertorneå	16,3	16,2	17,1	0,9	4,7	5,5
Övertorneå	25,4	24,2	25,9	1,7	6,6	6,3

Förändring 2017/2018 i genomsnitt för Sveriges kommuner 4,9%

Grundskola, fritidshem och grundsärskola

Kommun, år och kostnad fritidshem, grundskola och grundsärskola, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	32,9	35,5	40,2	4,7	11,7	14,2
Arvidsjaur	93,6	82,3	82,7	0,4	0,5	15,3
Boden	360,5	384,2	383,4	-0,9	-0,2	17,1
Gällivare	218,5	229,5	234,1	4,6	2,0	15,6
Haparanda	118,8	130,9	132,9	2,0	1,6	17,1
Jokkmokk	65,1	64,5	65,2	0,7	1,1	14,1
Kalix	213,0	212,1	224,4	12,3	5,5	18,0
Kiruna	319,3	347,7	367,1	19,4	5,3	20,6
Luleå	968,1	1021,1	1073,2	52,2	4,9	19,5
Pajala	110,1	104,9	102,4	-2,5	-2,4	18,1
Piteå	571,4	585,1	583,0	-2,1	-0,4	20,1
Älvsbyn	116,5	122,3	121,9	-0,3	-0,3	18,8
Överkalix	47,0	50,1	48,1	-2,1	-4,1	15,4
Övertorneå	64,0	65,8	63,8	-2,0	-3,1	15,5

Förändring i genomsnitt för Sveriges kommuner 2017/2018 5,3 %

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Kommun, år och kostnad för gymnasie- och gymnasiesärskola, miljoner, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	24	21,4	22,6	1,2	5,5	7,9
Arvidsjaur	34,2	42,1	37,0	-5,1	- 13,8	6,9
Boden	147,3	159,6	158,9	-0,7	- 0,4	7,1
Gällivare	84,7	86,8	82,7	-4,1	- 5,0	5,5
Haparanda	46,3	47,9	53,4	5,5	10,3	6,9
Jokkmokk	23,3	21,8	23,9	2,0	8,8	5,2
Kalix	82,6	90,5	93,2	2,7	3,2	7,5
Kiruna	89,5	116,6	119,0	2,4	2,1	6,7
Luleå	310,1	318,7	325,8	7,1	2,2	5,9
Pajala	33,5	33,3	37,3	3,9	11,1	6,6
Piteå	201,2	224,3	222,7	-1,6	-0,7	7,7
Älvsbyn	55,0	60,4	58,8	-1,6	-2,7	9,0
Övertorneå	18,3	17,8	16,0	-1,9	-11,2	5,1
Övertorneå	33,8	33,9	32,9	-1,0	-3,0	8,0

Förändring i genomsnitt för Sveriges kommuner 2017/2018 3,7 %

Vuxenutbildning

Kommun, år och kostnad för vuxenutbildning och övrig utbildning, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	4,4	4,4	4,3	- 0,1	2,3	1,5
Arvidsjaur	9,1	9,2	9,3	0,1	1,0	1,7
Boden	31,2	27,6	34,0	6,5	18,9	1,5
Gällivare	16,6	16,8	18,5	1,7	9,2	1,2
Haparanda	6,5	5,8	5,4	-0,4	-7,4	0,7
Jokkmokk	9,1	9,0	9,6	0,6	6,3	2,1
Kalix	12,3	13,6	13,1	-0,5	-3,8	1,1
Kiruna	2,8	3,1	2,9	-0,2	-6,8	0,2
Luleå	62,7	66,1	82,7	16,6	8,0	1,5
Pajala	7,4	7,6	7,9	0,3	3,8	1,4
Piteå	40,6	47,4	50,0	2,7	5,2	1,7
Älvsbyn	7,3	8,6	9,2	0,6	6,5	1,4
Överkalix	5,5	2,8	2,9	0,1	3,5	0,9
Övertorneå	3,7	2,4	1,9	-0,5	- 26,0	0,5

Förändring i genomsnitt för Sveriges kommuner 2017/2018 7,6 %

Äldreomsorg

Kommun, år och kostnad för äldreomsorg, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	67,8	69,1	70,1	1,0	1,4	24,7
Arvidsjaur	143,1	141,3	133,4	-8,0	-5,7	24,8
Boden	473,4	510,0	536,0	26,0	4,9	23,9
Gällivare	359,8	376,9	419,5	42,6	11,2	28,0
Haparanda	166,6	177,1	186,5	9,4	5,0	24,0
Jokkmokk	110,4	117,0	122,8	5,8	4,7	26,6
Kalix	283,9	296,3	312,5	16,2	4,2	25,1
Kiruna	404,6	431,8	434,8	3,0	0,7	24,4
Luleå	1014,7	1060,4	1114,7	54,3	4,9	20,2
Pajala	165,8	169,0	176,2	7,3	4,1	31,2
Piteå	496,9	523,0	566,7	43,7	7,8	19,5
Älvsbyn	163,1	163,5	171,0	7,5	4,4	26,3
Överkalix	89,8	93,9	98,4	4,6	4,6	31,6
Övertorneå	111,4	109,7	108,6	-1,1	- 1,0	26,4

Förändring i genomsnitt för Sveriges kommuner 2017/2018 3,8 %.

Insatser för personer med funktionsnedsättning

Kommun, år och kostnad för funktionsnedsättning, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	18,8	18,0	19,3	1,3	6,7	6,8
Arvidsjaur	64,9	68,2	69,9	1,7	3,4	13,0
Boden	256,1	258,3	280,2	21,9	7,8	12,5
Gällivare	162,9	155,6	160,6	4,9	3,1	10,7
Haparanda	105,2	104,0	103,6	-0,4	0,4	13,4
Jokkmokk	23,9	23,9	25,1	1,2	4,8	5,4
Kalix	147,9	151,8	148,2	-3,7	-2,4	11,9
Kiruna	218,7	219,7	213,6	-6,1	-2,8	12,0
Luleå	517,8	539,3	562,0	22,8	4,0	10,2
Pajala	66,8	61,1	58,2	-2,9	-4,7	10,3
Piteå	376,5	392,4	404,4	12,0	3,0	13,9
Älvsbyn	84,4	84,8	86,9	2,1	2,4	13,4
Överkalix	41,7	38,3	40,9	2,6	6,4	13,1
Övertorneå	48,0	52,3	47,3	-5,0	-4,4	11,5

Förändring i genomsnitt för Sveriges kommuner 2017/2018 4,0 %

Individ och familjeomsorg

Kommun, år och kostnad för individ och familjeomsorg, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	5,5	13,1	11,0	- 2,1	-16,0	3,9
Arvidsjaur	25	30,6	27,5	-3,0	-9,8	5,1
Boden	118,1	125,6	124,2	-1,4	- 1,1	5,5
Gällivare	45,8	43,6	43,4	-0,2	-0,5	2,9
Haparanda	47,3	45,9	46,8	0,9	1,9	6,0
Jokkmokk	23,3	19,5	27,2	7,7	28,0	5,9
Kalix	58,3	65,4	69,2	3,8	5,5	5,6
Kiruna	56,3	62,5	66,4	3,9	5,9	3,7
Luleå	294,5	287,5	307,0	19,6	6,4	5,6
Pajala	17,2	18,6	23,3	4,8	20,1	4,1
Piteå	120,3	142,5	148,6	6,1	4,1	5,1
Älvsbyn	30,7	37,7	37,2	-0,5	-1,3	5,7
Överkalix	5,9	5,8	9,5	3,8	49,0	3,1
Övertorneå	14,3	12,9	15,8	2,9	18,3	3,8

Förändring i genomsnitt för Sveriges kommuner 2017/2018 6,4 %

Särskilt riktade insatser

Kommun, år och kostnad för särskilt riktade insatser, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	35,8	30,1	11,7	-18,4	- 61,1	4,1
Arvidsjaur	34,2	33,0	19,1	-13,9	-42,1	3,5
Boden	89,5	99,9	81,2	-18,7	-18,7	3,6
Gällivare	95,3	71,1	49,9	-21,2	-29,8	3,3
Haparanda	75,7	66,2	48,3	-17,9	- 27,0	6,2
Jokkmokk	46,8	36,1	13,3	-22,8	-63,2	2,9
Kalix	81,8	74,6	53,5	-21,1	-28,3	4,3
Kiruna	104,6	66,5	36,5	-30,0	-45,1	2,0
Luleå	233,0	216,7	190,6	-26,1	-12,0	3,5
Pajala	62,4	34,5	20,7	-13,8	-40,0	3,7
Piteå	149,1	132,7	114,7	-18,0	-13,6	3,9
Älvsbyn	61,4	38,2	17,7	-20,5	- 53,7	2,7
Överkalix	33,6	27,0	13,5	-13,5	-50,0	4,3
Övertorneå	52,3	41,2	29,9	-11,3	- 27,4	7,3

Förändring i genomsnitt för Sveriges kommuner 2017/2018 – 21,1%

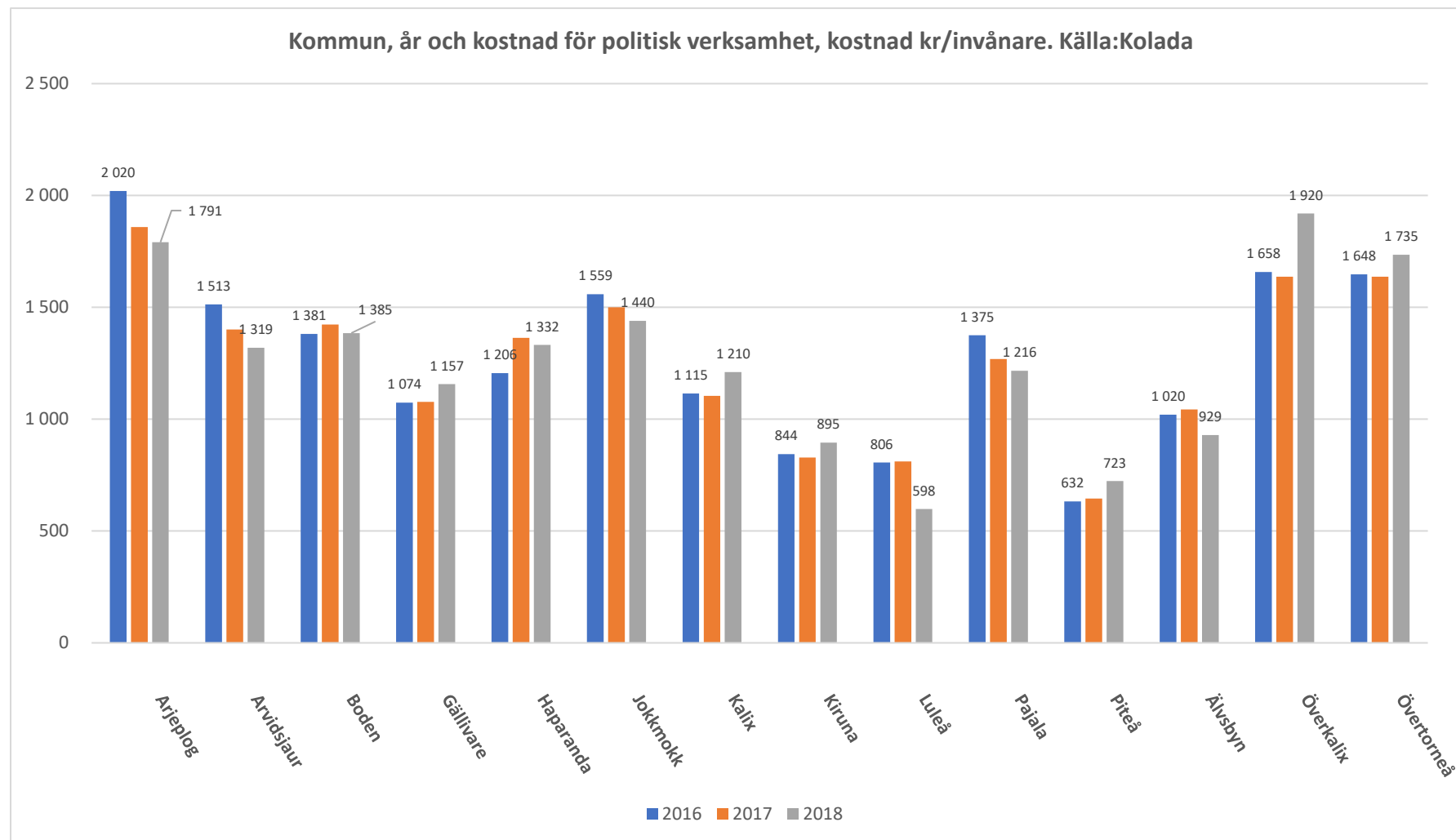
Affärsverksamhet

Kommun, år och kostnad för affärsverksamhet, miljoner kronor, förändrade kostnader och relativ förändring i procent 2017-2018. Källa: Kolada

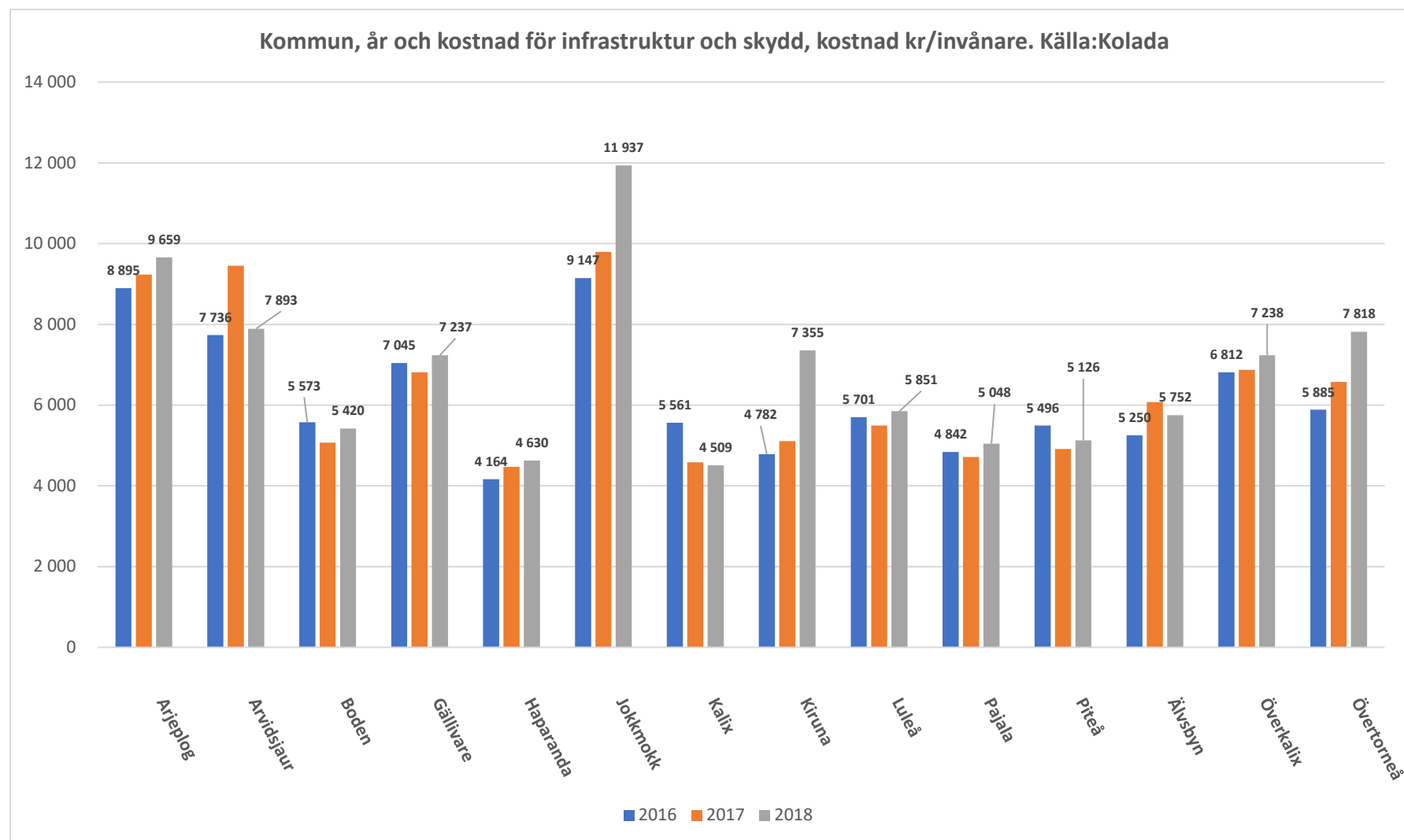
	2016	2017	2018	Förändring 2017-2018 miljoner kr	Förändring i procent 2017-2018	Andel av kommunens kostnader 2018, (%)
Arjeplog	32,8	34,3	36,9	2,6	7,0	13,0
Arvidsjaur	27,9	30,1	25,7	-4,4	-17,1	4,8
Boden	152,3	152,5	164,1	11,6	6,1	7,3
Gällivare	140,9	151,4	162,3	10,9	6,7	10,8
Haparanda	34,1	32,8	35,7	2,9	8,1	4,6
Jokkmokk	56,2	49,1	58,1	9,0	15,5	12,6
Kalix	83,5	87,6	88,7	1,1	1,3	7,1
Kiruna	76,6	79,1	83,1	4,1	4,8	4,7
Luleå	408,3	377,1	409,8	32,7	8,0	7,4
Pajala	51,1	54,7	53,3	-1,4	-2,6	9,4
Piteå	98,6	106,9	107,6	0,7	0,7	3,7
Älvsbyn	12,3	12,9	12,0	-1,0	-7,5	1,8
Överkalix	25,5	29,9	22,5	-7,3	-32,8	7,2
Övertorneå	28,1	28,8	28,9	0,1	-	7,0

Bilaga 3. Kommunernas kostnader per område och kr/invånare 2016-2018

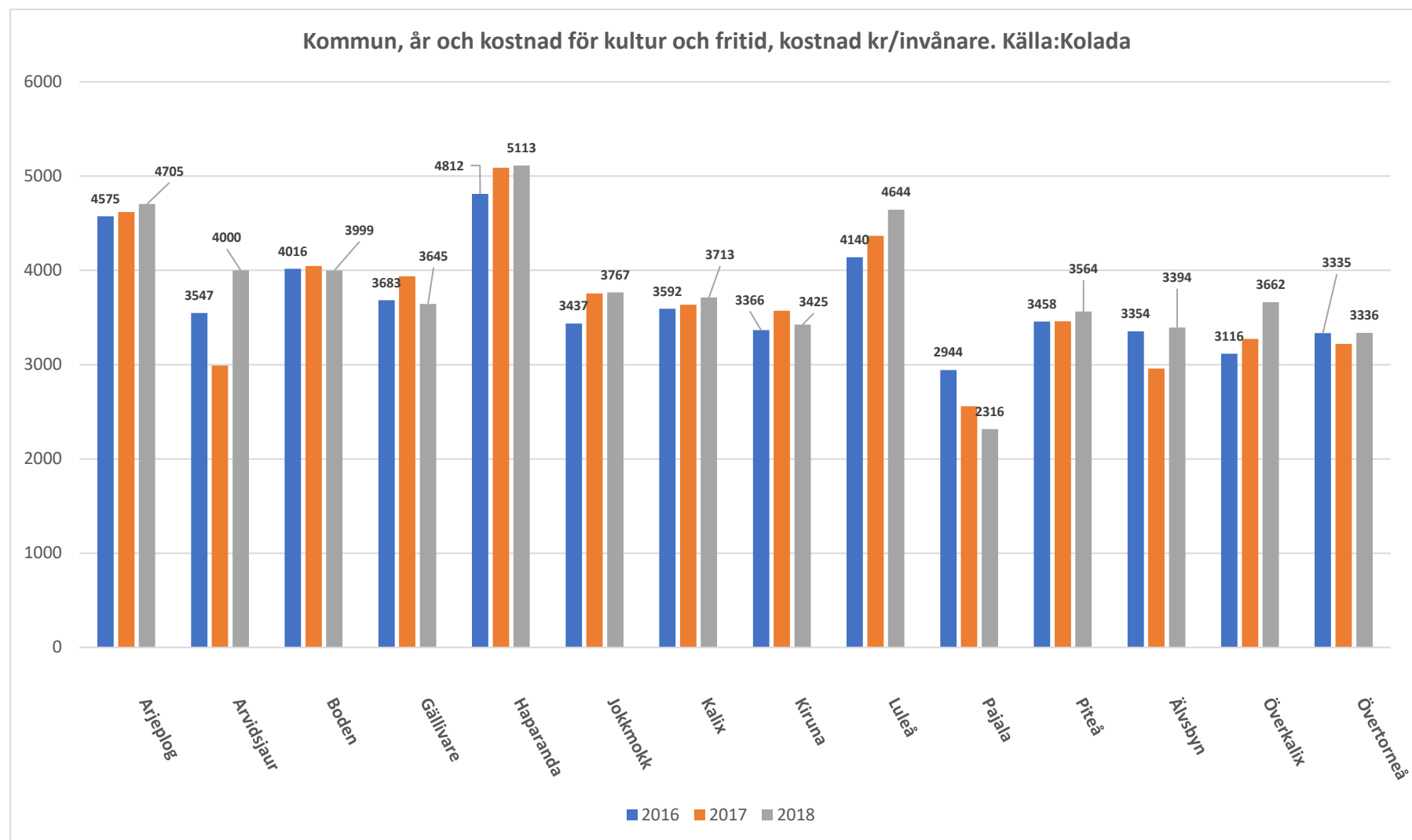
Politisk verksamhet

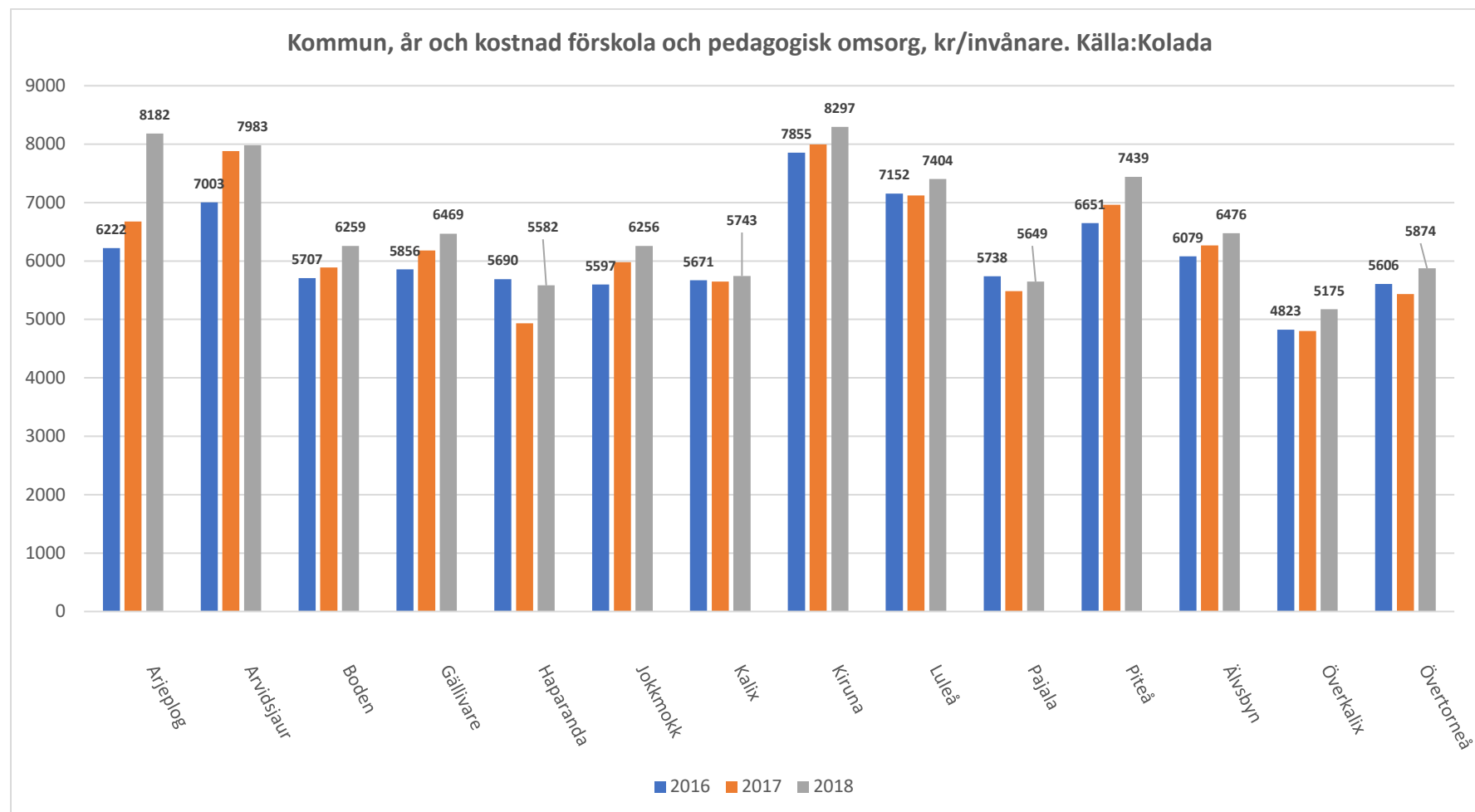
Infrastruktur och skydd

Kultur och fritidsverksamhet

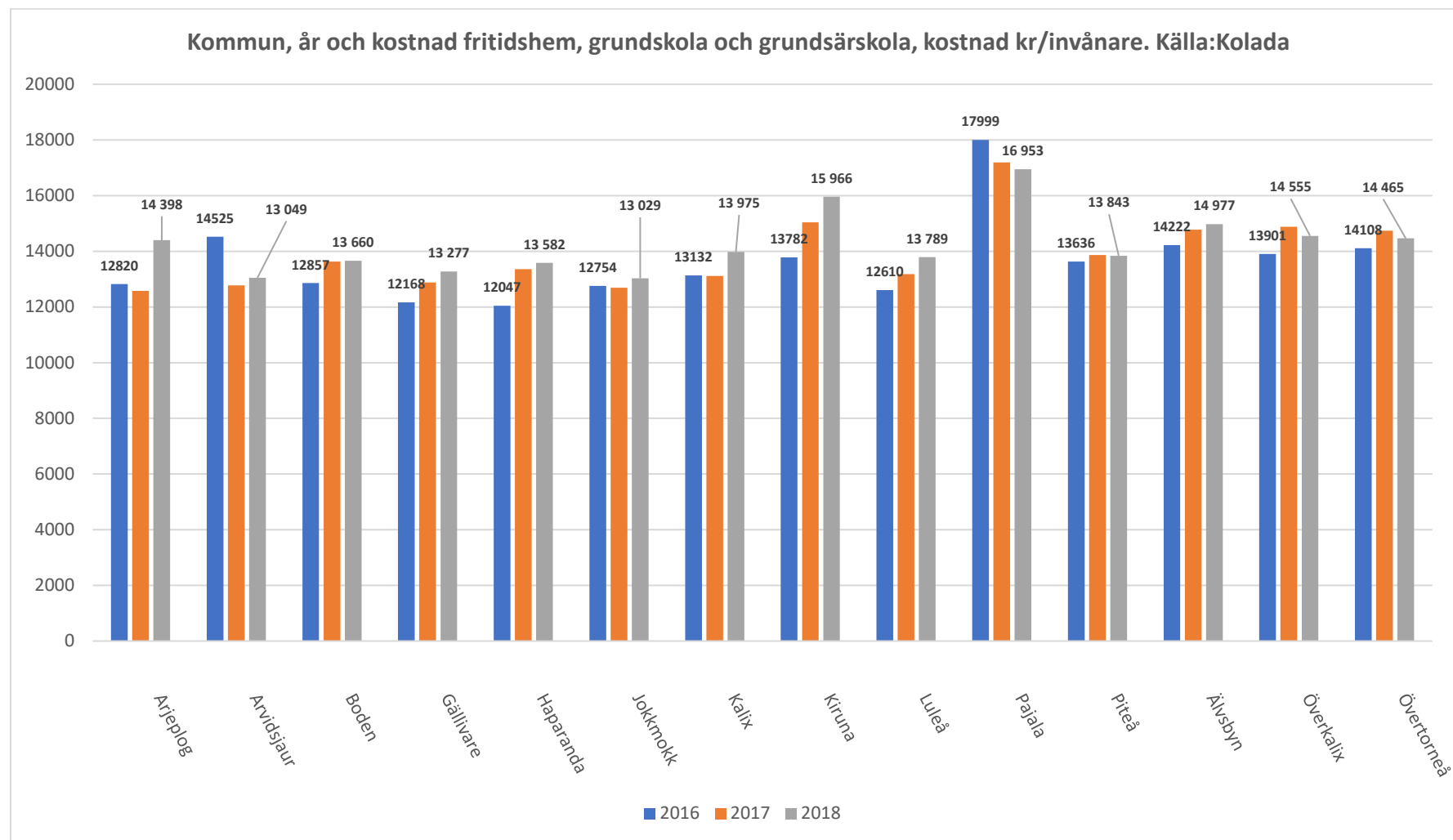

Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg

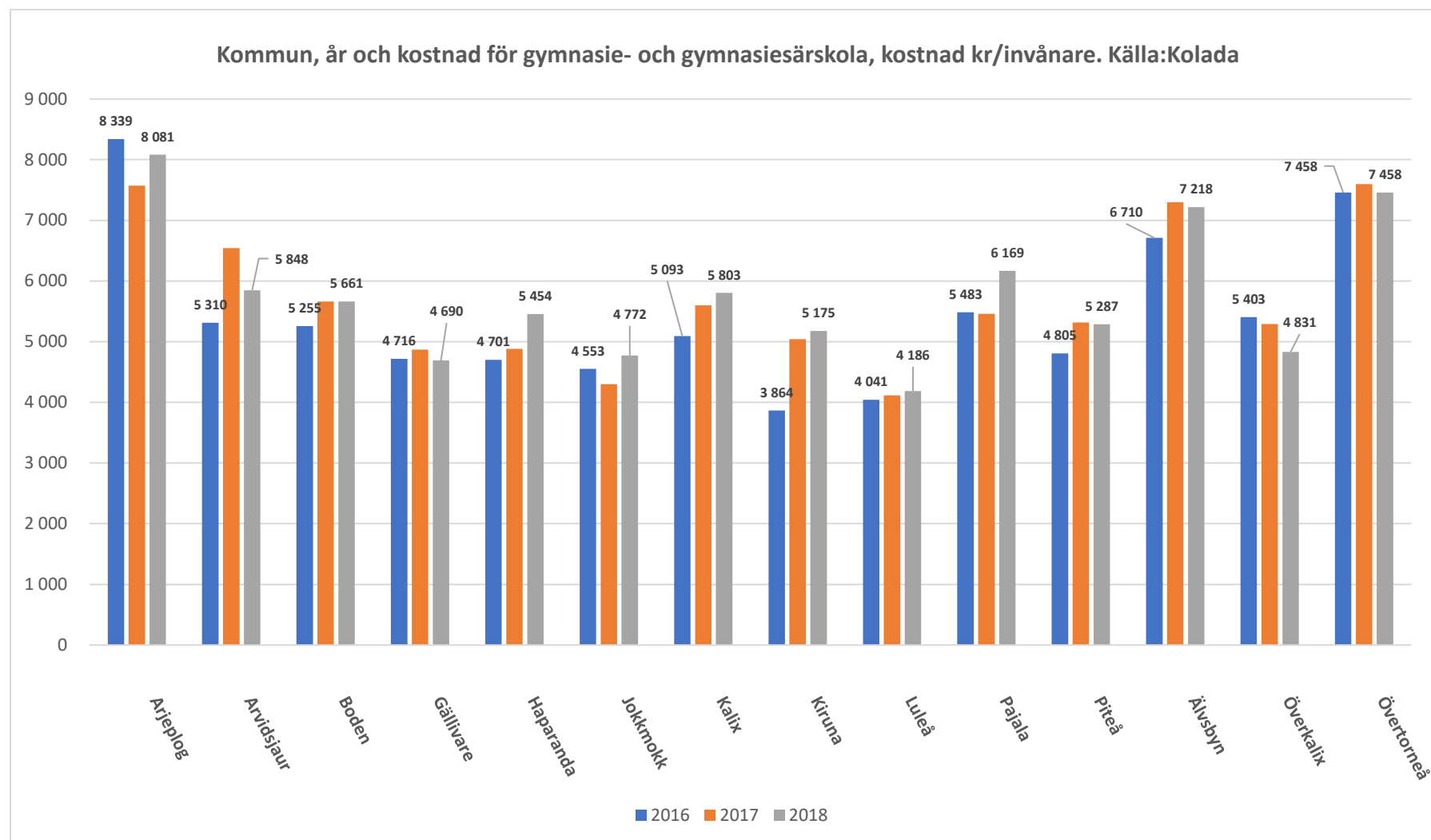

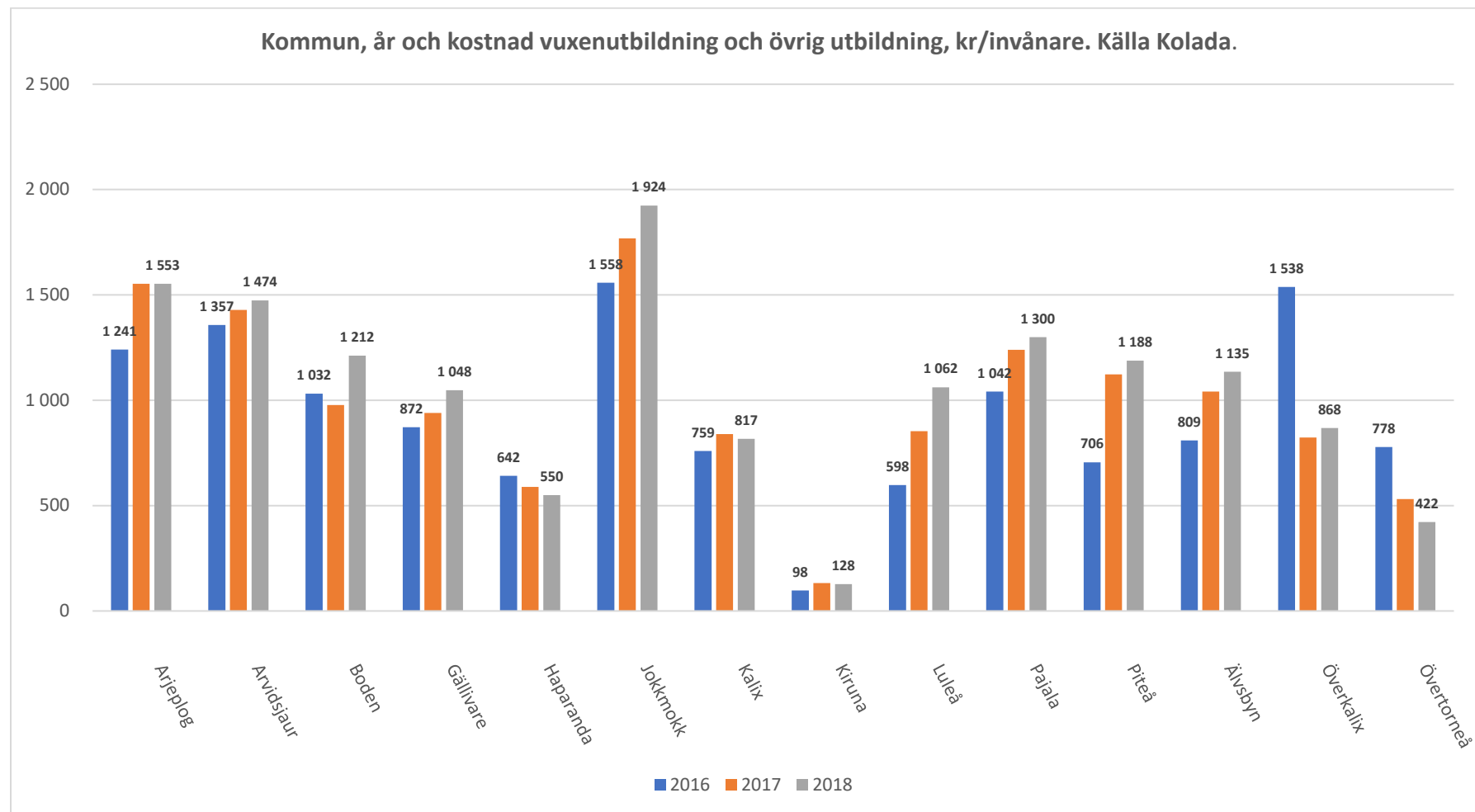
Grundskola och fritidshem

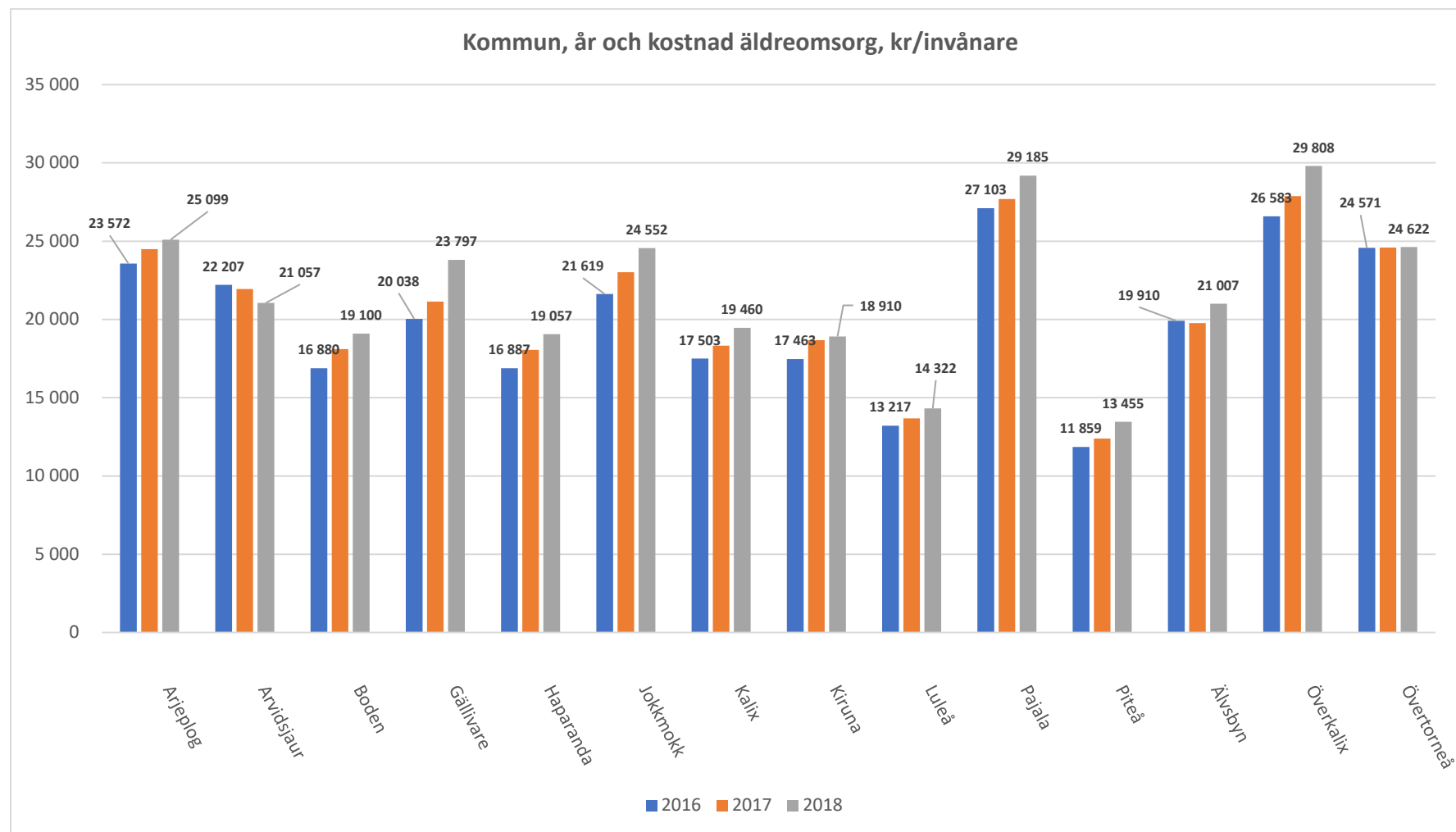
Gymnasieskola

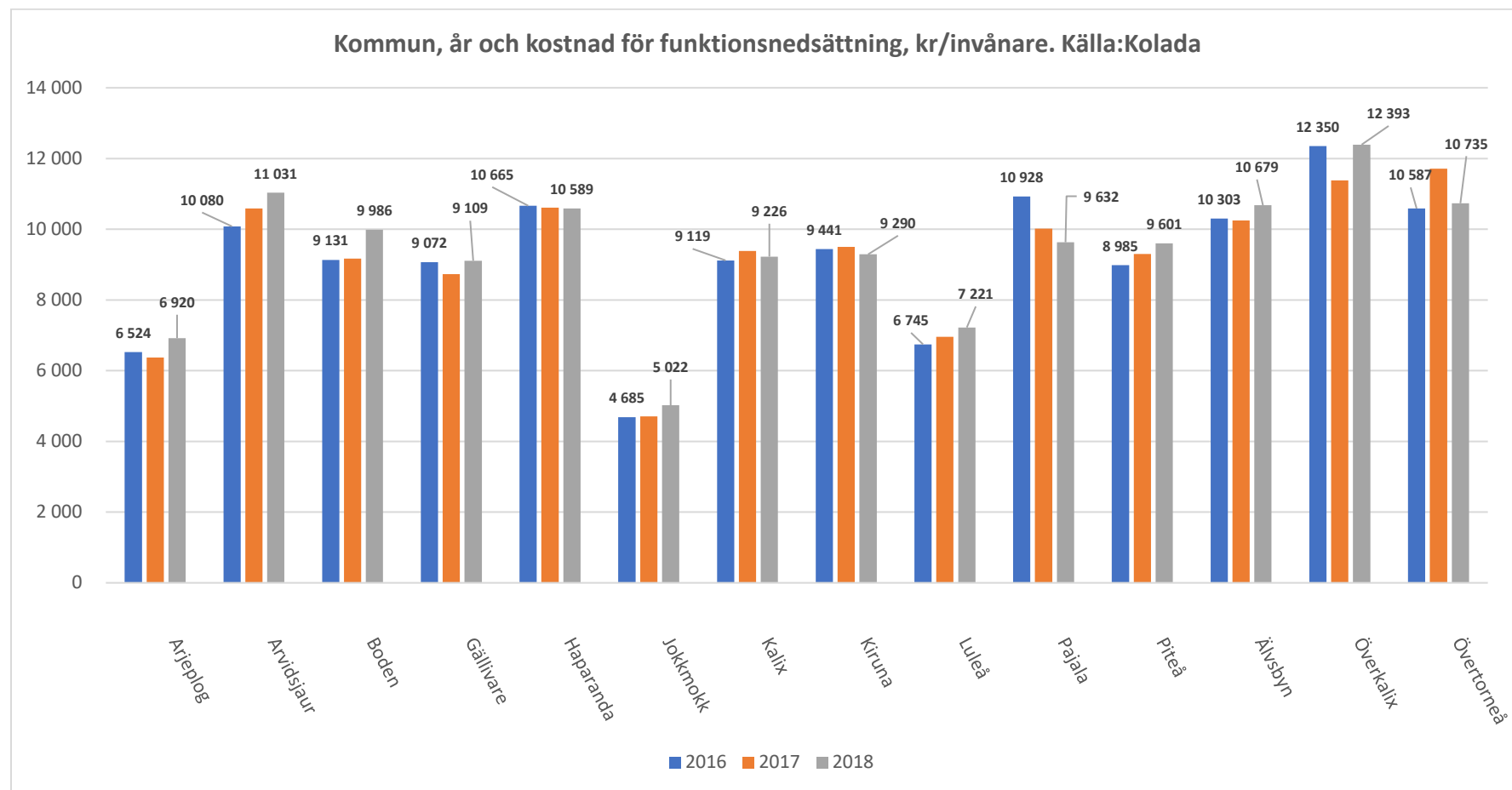
Vuxen och övrig utbildning

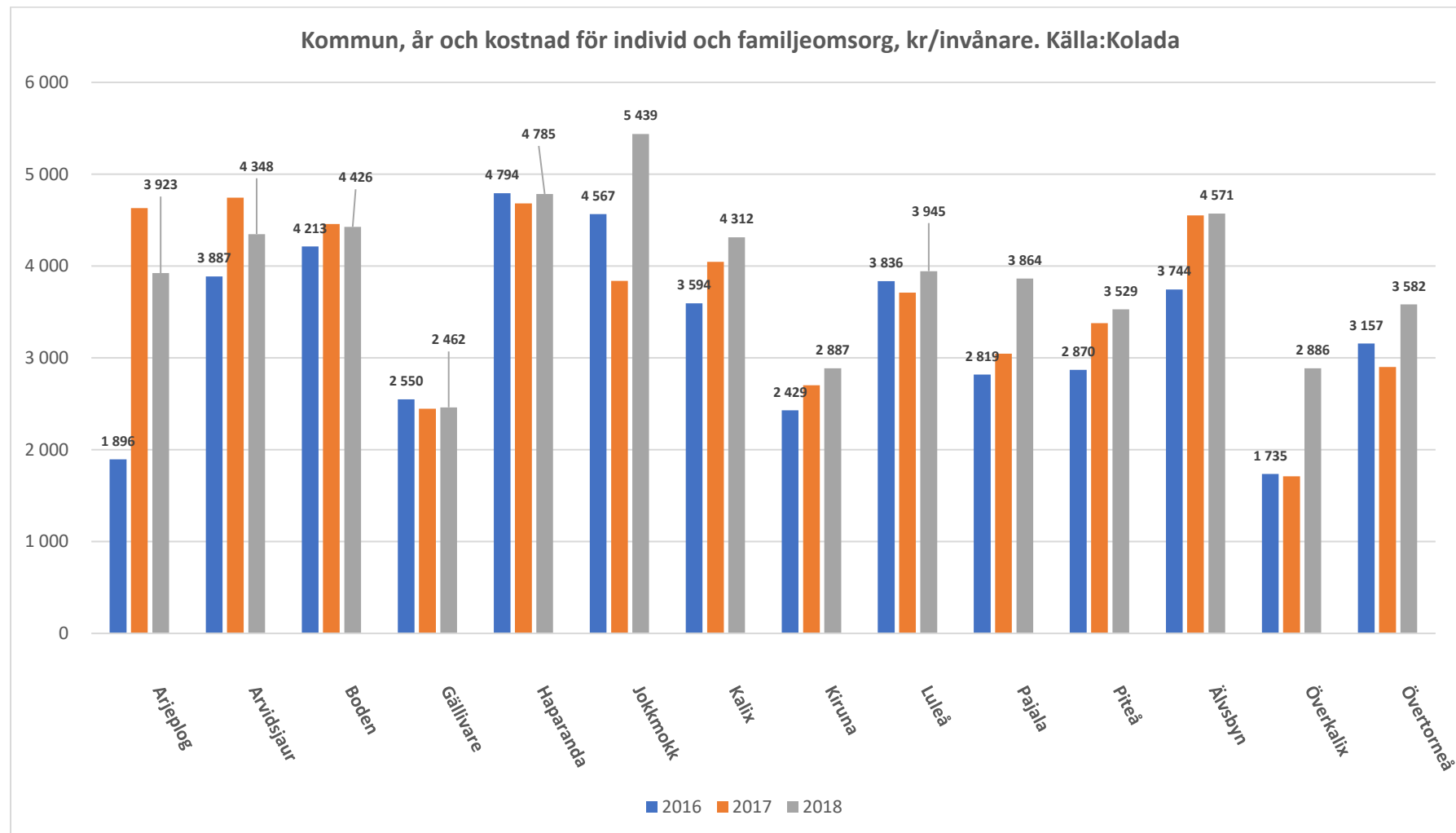
Äldreomsorg

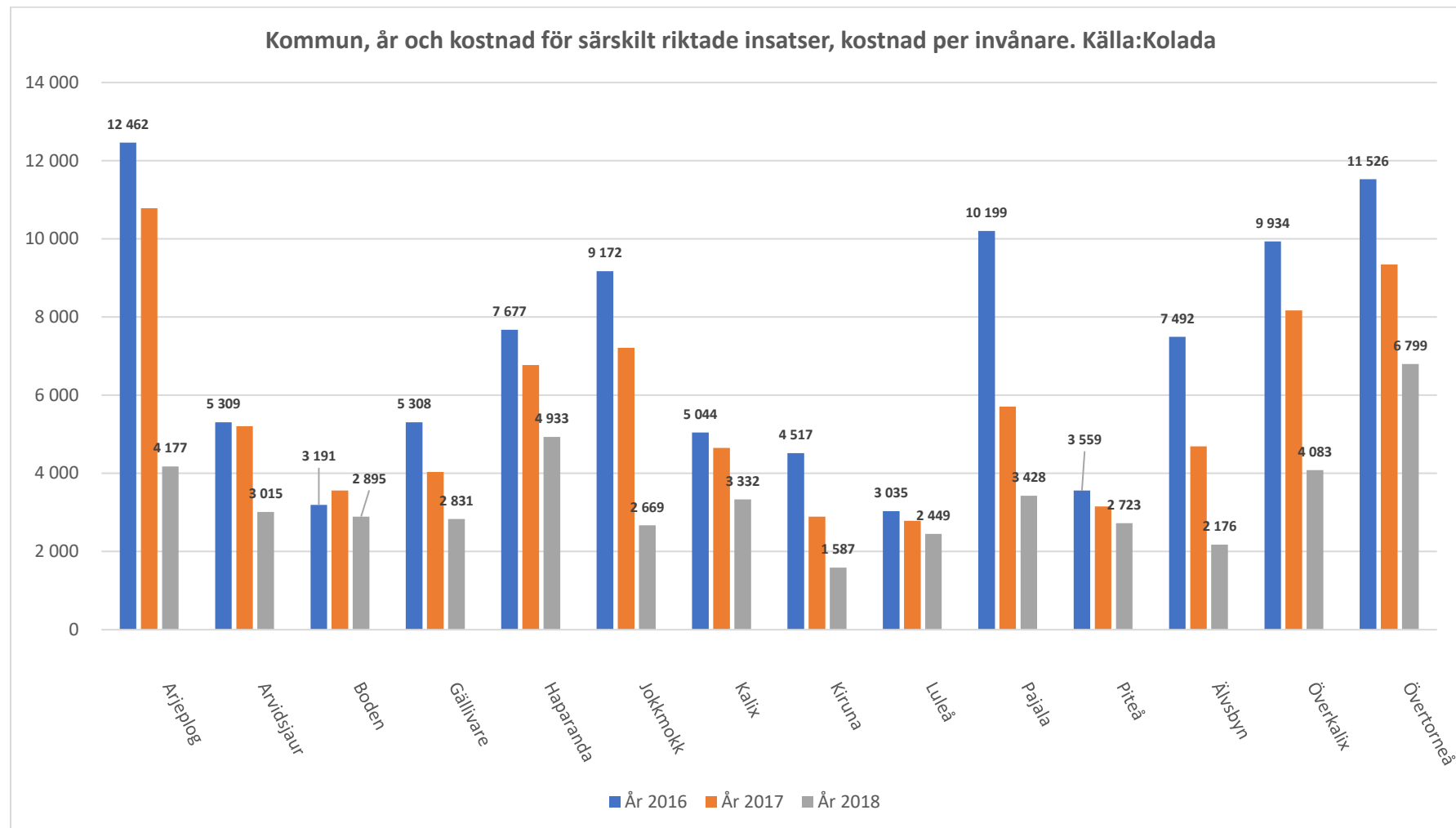
Insatser för personer med funktionsnedsättning

Individ och familjeomsorg

Särskilt riktade insatser

Affärsverksamhet

